

Maturitná skúška 2015

Správa

**o výsledkoch externej časti a písomnej formy
internej časti maturitnej skúšky**

z ruského jazyka úroveň B2

Mgr. Veronika Pospíšilová, PhD.

Mgr. Zuzana Rusinková

Ing. Jana Kostolanská, PhD.

Bratislava 2015

Obsah

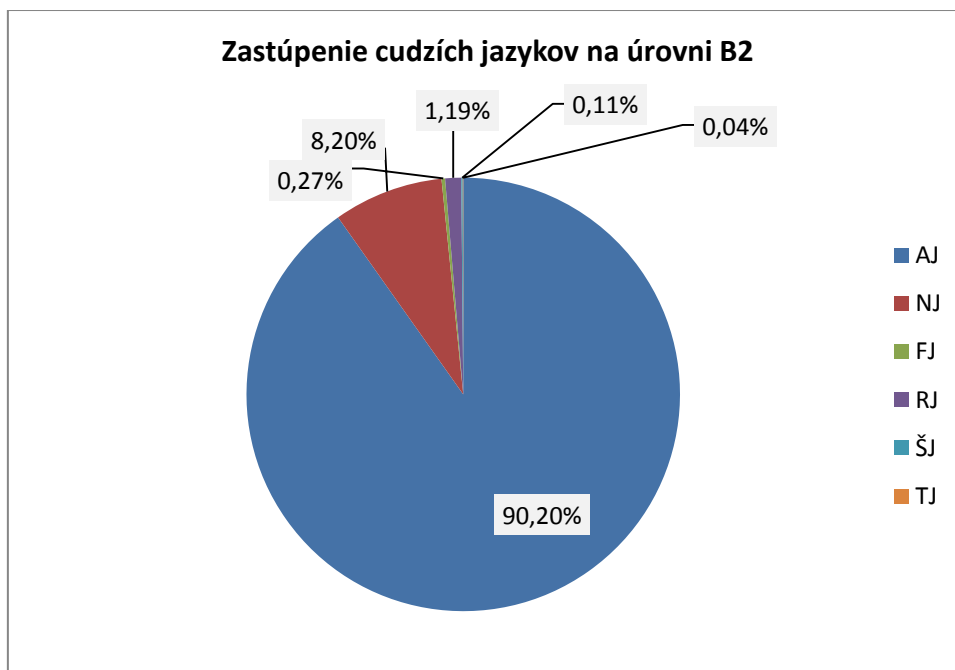
POUŽITÉ SKRATKY A POJMY	3
ÚVOD	4
1 CHARAKTERISTIKA TESTU EČ MS Z RUSKÉHO JAZYKA ÚROVEŇ B2.....	7
2 VÝSLEDKY TESTU EČ MS Z RUSKÉHO JAZYKA ÚROVEŇ B2.....	10
Všeobecné výsledky.....	10
Rozdiely vo výsledkoch podľa druhu školy	12
Rozdiely vo výsledkoch podľa kraja	12
Rozdiely vo výsledkoch podľa zriaďovateľa	13
Rozdiely vo výsledkoch podľa známky	15
Rozdiely vo výsledkoch podľa dĺžky štúdia	16
Rozdiely vo výsledkoch podľa hlavnej skupiny odboru štúdia	16
Rozdelenie žiakov s úspešnosťou menšou alebo rovnou 33 %	16
Prepojenie úspešnosti v oboch častiach – EČ MS a PFIČ MS.....	16
Úspešnosť podľa jednotlivých zručností	17
3 INTERPRETÁCIA VÝSLEDKOV TESTU EČ MS Z RJ ÚROVEŇ B2.....	21
Charakteristiky položiek	22
Obťažnosť položky	22
Citlivosť – diskriminačná sila položky.....	24
Distribúcia úspešnosti a citlivosť	24
Neriešenosť	24
Medzipoložková korelácia – korelácia položky so zvyškom testu.....	24
4 ANALÝZA POLOŽIEK TESTU EČ MS Z RJ ÚROVEŇ B2	28
1. časť: <i>Počúvanie s porozumením – obsahová analýza položiek</i>	29
2. časť: <i>Gramatika a lexika – obsahová analýza položiek</i>	32
3. časť: <i>Čítanie s porozumením – obsahová analýza položiek</i>	35
5 VYHODNOTENIE PFIČ MS Z RUSKÉHO JAZYKA ÚROVEŇ B2	40
ZÁVER A ODPORÚČANIA DO PRAXE.....	44
LITERATÚRA.....	46

Použité skratky a pojmy

NÚCEM	Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania
MS	maturitná skúška
RJ	ruský jazyk
EČ	externá časť (maturitnej skúšky)
IČ	interná časť (maturitnej skúšky)
PFIČ	písomná forma internej časti (maturitnej skúšky)
ÚFIČ	ústna forma internej časti (maturitnej skúšky)
SERR	Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky vydaný Radou Európy
SOŠ	stredná odborná škola
GYM	gymnázium
BA	Bratislavský (kraj)
BB	Banskobystrický (kraj)
KE	Košický (kraj)
NR	Nitriansky (kraj)
PO	Prešovský (kraj)
TN	Trenčiansky (kraj)
TT	Trnavský (kraj)
ZA	Žilinský (kraj)
P	percentuálny podiel žiakov
N	veľkosť štatistického súboru, počet žiakov
np	národný priemer
RJB2	označenie testu z ruského jazyka úroveň B2
Sig.	signifikancia, štatistická významnosť
P.Bis.	Point Biserial, parameter medzipoložkovej korelácie
r	korelačný koeficient, koeficient vecnej signifikancie
položka (testová)	příklad, úloha, otázka v teste určená na riešenie a hodnotená (0, 1) v hrubom skóre

Úvod

Dňa 18. marca 2015 sa konala externá časť maturitnej skúšky (EČ MS) a písomná forma internej časti maturitnej skúšky (PFIČ MS) z ruského jazyka (RJ) úroveň B2. Test z RJ úroveň B2 riešilo 197 gymnazistov z 31 škôl, čo predstavuje 1,2 % všetkých maturantov maturujúcich z cudzích jazykov na úrovni B2.

Obr. 1 Zastúpenie cudzích jazykov na MS úroveň B2

Priemerná úspešnosť žiakov v teste bola 47,2 %. Celkovo žiaci najlepšie zvládli časť počúvanie s porozumením (57,6 %), následne gramatiku a lexiku (50,2 %) a najnižšiu úspešnosť dosiahli v časti čítanie s porozumením (33,9 %). Úspešnosť viac ako 33 % v teste úrovne B2 nedosiahlo 29 žiakov, čo je 14,7 % maturantov z ruského jazyka na tejto úrovni.

Na základe platnej legislatívy všetci žiaci gymnázií maturovali z povinného cudzieho jazyka na úrovni B2. Žiaci SOŠ a konzervatórií si úroveň maturity z povinného cudzieho jazyka mohli vybrať medzi úrovňou B1 alebo B2.

Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 319/2008 Z. z. o uznávaní náhrady maturitnej skúšky z cudzieho jazyka v znení neskorších predpisov, kedy mohla byť žiakom, ktorí získali jazykový certifikát vybranej inštitúcie, uznaná náhrada MS z cudzieho jazyka, bola od 1. marca 2014 zrušená. Podľa prechodného ustanovenia k tejto úprave však mohol riaditeľ školy prijať žiadosť o náhradu MS z cudzieho jazyka do 28. februára 2014 a žiak si mohol ešte uplatniť jeho rozhodnutie v školskom roku 2014/2015.

Na základe platného znenia vyhlášky Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 318/2008 Z. z. o ukončovaní štúdia na stredných školách platí od školského roku 2012/2013 nasledovné hodnotenie úspešného zvládnutia maturitnej skúšky. Žiak úspešne vykoná

maturitnú skúšku z predmetu, ktorý má EČ MS a PFIČ MS, ak jeho hodnotenie z ústnej formy internej časti maturitnej skúšky:

- a) nie je horšie ako stupeň prospechu 3 – dobrý a v písomnej forme internej časti maturitnej skúšky získa viac ako 25 % z celkového počtu bodov, alebo v externej časti získa viac ako 33 % z celkového počtu bodov, alebo
- b) je stupeň prospechu 4 – dostatočný a v písomnej forme internej časti maturitnej skúšky získa viac ako 25 % z celkového počtu bodov a súčasne v externej časti získa viac ako 33 % z celkového počtu bodov.

Cieľom EČ MS a PFIČ MS je overiť a zhodnotiť tie vedomosti a zručnosti maturantov, ktoré nie je možné overiť v dostatočnej miere v ústnej forme internej časti maturitnej skúšky (ÚFIČ MS). Vysoká objektivita a validita skúšky zaručuje porovnateľné výsledky žiakov z celého Slovenska.

Cieľom našej správy je vyhodnotiť a zdokladovať korektnosť a exaktnosť maturitnej skúšky a spracovania jej výsledkov.

V prvej kapitole správy *Charakteristika testu EČ MS z ruského jazyka úroveň B2* charakterizujeme štruktúru testu, typy úloh a spôsob administrácie testu.

V druhej kapitole *Výsledky testu EČ MS z ruského jazyka úroveň B2* sa zameriavame na celkovú úspešnosť testu, úspešnosť podľa druhu škôl, podľa krajov, zriaďovateľa, pohlavia a známky. Tieto interpretácie sú doplnené o rozdiely vo výsledkoch podľa hlavnej skupiny odboru štúdia, podľa budúceho dosiahnutého vzdelania testovanými žiakmi. Uvádzame informácie o počte žiakov, ktorí v teste nedosiahli úspešnosť nad 33 %. V neposlednom rade poskytujeme prehľad prepojenia dosiahnutých percentuálnych úspešností a percentilu a charakterizujeme úspešnosť v jednotlivých častiach testu.

Tretia kapitola *Interpretácia výsledkov testu EČ MS z RJ úroveň B2* ponúka informácie o psychometrických charakteristikách testu, ktoré nám slúžia na vyhodnotenie kvality testu a odhalenie kritických položiek.

V štvrtej kapitole sa venujeme analýze vybraných položiek z jednotlivých častí testu. Zameriavame sa aj na analýzu možných príčin niektorých javov, ktoré sa potvrdili na základe štatistického spracovania výsledkov.

V piatej kapitole sa venujeme vyhodnoteniu PFIČ MS z ruského jazyka úroveň B2 a prezentujeme jej výsledky v súvislosti s porovnaním priemerných úspešností v jednotlivých častiach podľa platných kritérií hodnotenia pre šk. rok 2014/ 2015.

V Závere sumarizujeme štatistické zistenia smerované k hodnoteniu výkonov populačného ročníka a k overeniu meracieho nástroja, identifikujeme prípadné nedostatky v záujme budúceho skvalitnenia tvorby testov a v neposlednom rade podávame odporúčania do praxe.

Informácie, ktoré správa prináša, sú určené tvorcom testov, didaktikom jednotlivých predmetov, učiteľom a kompetentným pracovníkom v problematike hodnotenia výsledkov vzdelávania.

Varianta vyhodnoteného testu (9123) a *Kľúč správnych odpovedí* sú zverejnené na www.nucem.sk.

1 Charakteristika testu EČ MS z ruského jazyka úroveň B2

Test externej časti maturitnej skúšky z ruského jazyka úroveň B2 trvá 120 minút a obsahuje 80 úloh, pričom každá správna odpoveď sa hodnotí celočíselne 1 bodom.

Obsahom a úrovňou náročnosti zodpovedá maturitný test úrovne B2 komunikačnej úrovni B2 Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SEERR) vydaného Radou Európy a je určený všetkým maturantom gymnázií, ktorí sa pripravujú na maturitnú skúšku z povinného cudzieho jazyka a maturantom stredných odborných škôl a konzervatórií, ktorí sa pripravujú na maturitnú skúšku z cudzieho jazyka a počas svojho štúdia dosiahli úroveň B2.

Test rešpektuje obsah zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky (č. 318/2008 Z. z. o ukončovaní štúdia na stredných školách v znení neskorších predpisov.

Obsah testu vychádza z *Cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov z príslušných cudzích jazykov pre úroveň B2* z roku 2012 (ŠPÚ, Bratislava 2012), schválených Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky s platnosťou od 1. 9. 2013, zverejnených na stránke Štátneho pedagogického ústavu <http://www.statpedu.sk/sk/Cielove-poziadavky-na-maturitne-skusky/Platne-od-sk-r-2013-2014.alej> a zodpovedá tiež cieľovým požiadavkám na vedomosti a zručnosti maturantov z príslušných cudzích jazykov z roku 2008 (ŠPÚ, Bratislava 2008).

Cieľom testu je preveriť jazykové kompetencie žiaka v nižšie uvedených častiach testu. Test obsahuje úlohy s výberom odpovede (46) a úlohy s krátkou odpoveďou (34). Pokyny k úlohám sú v danom cudzom jazyku, v našom prípade v ruštine.

Test pozostáva z troch častí:

- *Počúvanie s porozumením,*
- *Gramatika a lexika,*
- *Čítanie s porozumením.*

V časti *Počúvanie s porozumením*, ktorá obsahuje tri ukážky (tri nahrávky rôznej dĺžky), sa nachádza 13 úloh s výberom odpovede a 7 úloh s krátkou odpoveďou. V tejto časti majú žiaci preukázať, ako porozumeli informáciám v hovorenom prejave v ruskom jazyku. V rámci tejto časti testu sa preveruje najmä: celkové porozumenie textu, porozumenie hlavnej myšlienke, podstatným informáciám, špecifickým a dôležitým detailom, porozumenie a pochopenie vzťahov, názorov, pocitov, nálad, postojov, zámerov, rozoznanie komunikatívnej funkcie výpovedí.

Na riešenie tejto časti testu majú žiaci približne 30 minút. Žiak si vypočuje každý text dvakrát. Na prečítanie každej úlohy má žiak dve minúty. Na dokončenie práce na úlohách v rámci jednej nahrávky má žiak 30 sekúnd (úroveň B2).

Texty na počúvanie sú nahovorené hovoriacimi, pre ktorých je daný cudzí jazyk rodným jazykom a/alebo pracovným jazykom, ktorý zvládli na pokročilej úrovni (C1, C2 SERR), používajú medzinárodne akceptované varianty štandardnej výslovnosti, nehovoria miestnym dialektom, výslovnosť majú zreteľnú a tempo reči primerané. V textoch nie sú slangové, špecifické a málo frekvencované technické výrazy, nahrávka je bez sprievodných rušivých zvukov. Nahrávky zodpovedajú ústnemu jazykovému prejavu, tematicky sú blízke cieľovej skupine – programy so súčasnou problematikou, rozhlasové a televízne upútavky, správy, príbehy, spoločenský styk, inštrukcie, odkazy, reklamné texty, prednášky. Texty nahrávok teda obsahujú akékoľvek všeobecné témy, ktoré sú v rozsahu vedomostí a skúseností žiakov a sú v súlade s cieľovými požiadavkami a vzdelávacími štandardmi z ruského jazyka. V nahrávkach sú zastúpené texty monologického (napr. rozprávanie, rozhlasové správy) aj dialogického charakteru (dialógy, konverzácia viacerých účastníkov – rozhovor, diskusia, interview).

V rámci tejto časti testu majú žiaci riešiť úlohy, ako je určenie správnosti či nesprávnosti výpovede, výber z viacerých možností, priradovanie či doplňovanie. Každá položka v rámci počúvania s porozumením má hodnotu jedného bodu, spolu sa dá získať 20 bodov. V tejto časti testu sa nehodnotia pravopisné chyby, ale zohľadňuje sa obsahová správnosť odpovede.

V časti *Gramatika a lexika*, ktorá pozostáva z troch textov, sa nachádza 20 úloh s výberom odpovede a 20 úloh s krátkou odpoveďou. Odporúčaný čas na riešenie tejto časti testu je 45 minút. Texty obsahujú všeobecné témy, s ktorými sa žiaci stretávajú v každodennom živote (diskusie, polemické články, reportáže, opisy, rozprávania, príbehy, populárno-náučné texty a ich zdrojmi sú denníky, časopisy, beletria, reklamné texty, brožúry, internet, atď.), ktoré sú v rozsahu vedomostí a skúseností žiakov a sú v súlade s cieľovými požiadavkami z ruského jazyka a vzdelávacími štandardmi. Texty v tejto časti testu môžeme teda charakterizovať ako autentické, didakticky upravené pre danú úroveň alebo účelovo zostavené texty na primeranej úrovni náročnosti. Jazykové štruktúry a slovná zásoba v týchto textoch zodpovedajú danej úrovni (B2 SERR). Rozsah všetkých textov spolu pre úroveň B2 je približne 800 – 1000 slov.

V tejto časti sa testujú znalosti gramatických štruktúr a slovnej zásoby v rozsahu cieľových požiadaviek daného cudzieho jazyka a ich správne použitie v kontexte. Cieľom je tiež preveriť, či je žiak schopný vhodne a správne doplniť do textu chýbajúce slovo, použiť správnu gramatickú konštrukciu v kontexte, či už na základe výberu z viacerých možností, alebo prostredníctvom uplatnenia produktívneho ovládania gramatiky a lexiky v súlade s komunikačnou úrovňou B2. Každá položka má hodnotu jedného bodu, spolu sa dá získať

40 bodov. Pri oprave sa vychádza z Kľúča správnych odpovedí. Pravopisné a gramatické chyby v tejto časti testu nie sú prípustné.

Časť *Čítanie s porozumením* obsahuje tri textové ukážky rôznej dĺžky a náročnosti. Rozsah všetkých textov spolu je približne 1000 – 1100 slov a pozostáva z 13 úloh s výberom odpovede a zo 7 úloh s krátkou odpoveďou. Odporúčaný čas na riešenie tejto časti testu je 45 minút. Texty sú prevzaté z autentických materiálov, texty sú tiež didakticky upravované. Texty nie sú zamerané len na problematiku každodenného života, ale využívané sú aj populárno-náučné texty, neobsahujú však odbornú vedeckú terminológiu (môže ísť o oznamy, opisy, rozhovory, súkromné aj úradné listy, inzeráty, ukážky zo súčasnej literatúry, novinové články, články z časopisov, kde zdrojom sú prevažne letáky, brožúrky, príručky, noviny, časopisy, internet a beletria). Témy vyberané do textov sú v súlade s cieľovými požiadavkami z daného cudzieho jazyka a vzdelávacími štandardmi. Texty neobsahujú slangové výrazy a dialektizmy, texty však obsahujú aj určité percento neznámej slovnej zásoby (overenie, či žiak dokáže odhadnúť význam neznámej slovnej zásoby z kontextu). Texty môžu byť doplnené vizuálnym materiálom (diagramy, tabuľky, obrázky). Každá položka má hodnotu jedného bodu, spolu sa dá získať 20 bodov.

Cieľom tejto časti je zistiť, ako žiaci porozumeli obsahu textu, či pochopili jeho hlavné myšlienky, základné súvislosti a vyriešili úlohy doplňovacieho typu, úlohy na určenie správnosti alebo nesprávosti výpovede, či úlohy zamerané na priradovanie, ktoré si vyžadujú okrem iného aj prácu s logickou štruktúrou textu. Cieľom je teda preveriť schopnosť žiaka presne a efektívne čítať rôzne texty v ruskom jazyku, porozumieť im a získať z nich informácie potrebné na splnenie úloh. Preveruje sa globálne porozumenie, selektívne porozumenie, detailné porozumenie textu, odhad neznámych slov z kontextu, pochopenie logickej štruktúry textu, rozpoznanie komunikatívnej funkcie výpovedí.

Pre účely EČ MS z ruského jazyka úroveň B2 boli vytvorené dva varianty testov, ktoré sa líšili poradím úloh, resp. pri úlohách s výberom odpovede poradím alternatív odpovede.

Žiaci svoje odpovede nepíšu priamo do testových zošitov, ale do samoprepisovacích odpoveďových hárkov (OH). Kópie OH overí žiak podpisom, originály podpíšu po vyhodnotení obidvaja hodnotitelia a predseda predmetovej maturitnej komisie. Oddelené kópie bez zásahu hodnotiteľov a predsedu predmetovej maturitnej komisie sú archivované v školách.

Hodnotenie úloh s krátkou odpoveďou vykonávajú hodnotitelia pod externým dozorom podľa *Kľúča správnych odpovedí* a centrálne vypracovaných pokynov na hodnotenie. Originály odpoveďových hárkov sú následne zaslané na centrálnu spracovateľňu, potom skenované a automaticky vyhodnocované a postúpené na štatistické spracovanie v SPSS softvéri.

2 Výsledky testu EČ MS z ruského jazyka úroveň B2

Všeobecné výsledky

Štatistické hodnoty v tabuľke 1 reprezentujú psychometrické charakteristiky testu, ktoré nám dávajú podklad k interpretácii vlastností testu.

Úspešnosť žiaka v časti testu je definovaná ako percentuálny podiel bodov za položky príslušnej časti testu, na ktoré žiak odpovedal správne z celkového počtu bodov, ktoré mohol v tejto časti testu získať. Celková úspešnosť sa počíta ako aritmetický priemer úspešností jednotlivých častí testu. Hodnota *Maximum* uvádza maximálnu hodnotu úspešnosti, ktorá bola dosiahnutá, a hodnota *Minimum* minimálnu hodnotu úspešnosti, teda najnižší počet percent, ktorý dosiahol niektorý z testovaných žiakov. V teste EČ MS 2015 z ruského jazyka úroveň B2 bolo dosiahnuté maximum 91,7 % (dosiahol ho 1 žiak) a minimum 13,3 % (rovnako 1 žiak). Aritmetický priemer úspešností všetkých žiakov riešiacich test je priemerná úspešnosť (národný priemer).

Štandardná odchýlka (15,1) vyjadruje mieru rozptýlenia úspešnosti žiakov od aritmetického priemeru, zjednodušene je to priemer nameraných odchýlok od aritmetického priemeru.

Štandardná chyba priemernej úspešnosti určuje presnosť vypočítania priemernej úspešnosti. Čím je hodnota štandardnej chyby priemernej úspešnosti menšia, tým presnejšie charakterizuje priemer testovanú populáciu. V teste EČ MS 2015 z ruského jazyka úrovne B2 má hodnotu 1,1.

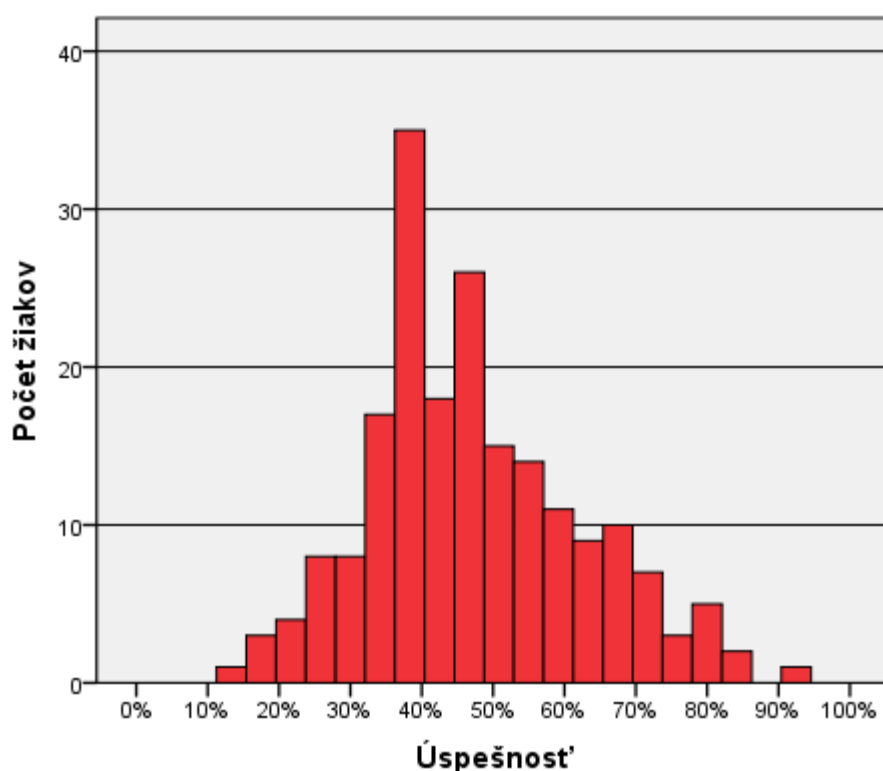
Cronbachovo alfa je koeficient reliability testu. Reliabilita testu (spoľahlivosť merania) určuje, do akej miery sa podarilo v teste vylúčiť vplyv náhodnosti, či by testovaní žiaci dosiahli rovnaké alebo podobné výsledky pri opakovanom testovaní podobnými úlohami. Spoľahlivosť merania sa vyjadruje hodnotami 0 až 1. Čím je hodnota bližšia k 1, tým je hodnota spoľahlivosti merania testom lepšia. Hodnota reliability v teste z ruského jazyka úrovne B2 bola $\alpha = 0,896$, čo predstavuje vysokú spoľahlivosť merania.

Čím je hodnota *štandardnej chyby merania* pre úspešnosť menšia, tým presnejšie je určený bodový odhad individuálneho výsledku žiaka.

Tab. 1 Výsledné psychometrické charakteristiky testu – ruský jazyk B2 2015

Ruský jazyk úroveň B2 2015 - psychometrické charakteristiky testu (úspešnosť)

	Časť			
	Počúvanie	Gramatika	Čítanie	Spolu
Počet testovaných žiakov	197	197	197	197
Maximum	100,0	92,5	90,0	91,7
Minimum	20,0	10,0	,0	13,3
Priemer	57,6	50,2	33,9	47,2
Štandardná odchýlka	16,7	16,3	18,9	15,1
Štandardná chyba priemernej úspešnosti	1,2	1,2	1,3	1,1
Cronbachovo alfa	,701	,849	,766	,896
Štandardná chyba merania pre úspešnosť	9,1	6,3	9,2	4,9

Obr. 2 Výsledný histogram úspešnosti

Na obrázku 2 vidíme rozloženie priemerných úspešností žiakov. Na základe histogramu možno konštatovať, že test bol pre testovanú populáciu mierne náročnejší.

Rozdiely vo výsledkoch podľa druhu školy

Vzhľadom na legislatívu platnú v roku 2015, ktorá stanovuje podmienku, že všetci žiaci gymnázií maturujú z povinného cudzieho jazyka na úrovni B2 a len žiaci SOŠ a konzervatórií si úroveň maturity z povinného cudzieho jazyka môžu vybrať medzi úrovňou B1 alebo B2, test úrovne B2 písali len žiaci gymnázií. Z daného dôvodu je porovnávanie jednotlivých skupín žiakov podľa druhu školy s národným priemerom a medzi sebou irelevantné.

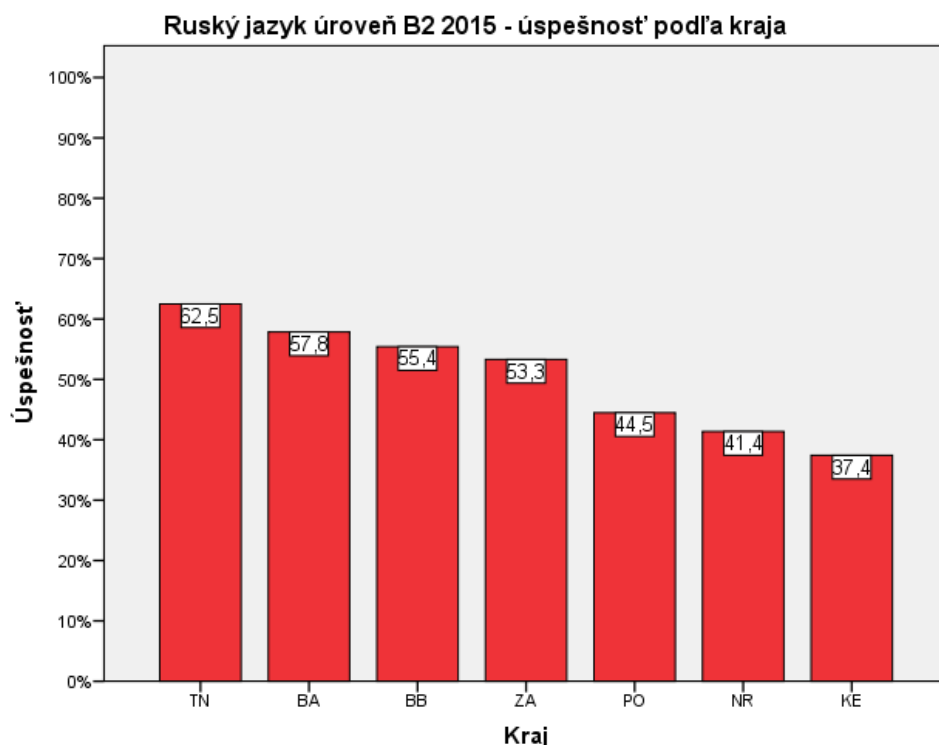
Rozdiely vo výsledkoch podľa kraja

Najvyššiu úspešnosť z ruského jazyka, úroveň B2, dosiahli žiaci Trenčianskeho kraja (62,5 %) a najnižšiu žiaci Košického kraja (37,4 %), pričom však nesmieme prehliadnuť rozdiely medzi kraji v počtoch testovaných žiakov. Kým napríklad v Prešovskom kraji EČ MS písalo 93 žiakov, v Trenčianskom iba 2 a v Nitrianskom iba 8. V Banskobystrickom kraji sme mali 2 žiakov, v Žilinskom 23, v Košickom 30 a v Bratislavskom 39 žiakov, ktorí písali test z RJ úrovne B2. Rozdiely v úspešnosti podľa krajov znázorňuje obrázok 3 a tabuľka 2.

Tab. 2 Úspešnosť podľa kraja v porovnaní s národným priemerom

Národný priemer 47,2 %							
Kraj	BA	TN	NR	ZA	BB	PO	KE
priemer (%)	57,8	62,5	41,4	53,3	55,4	44,5	37,4

Žiaci Trenčianskeho kraja síce dosiahli vyššiu úspešnosť v porovnaní s národným priemerom, no pre ich nízky počet nebudeme rozdiel interpretovať. Medzi kraji, v ktorých písalo test EČ aspoň 20 žiakov, neboli v úspešnosti žiakov zistené vecne významné rozdiely.

Obr. 3 Úspešnosť podľa kraja

Štatistická významnosť (signifikancia) určuje mieru zhody alebo rozdielnosti dvoch porovnávaných skupín súboru, napríklad priemerných úspešností. Keďže štatistická významnosť sa preukáže už pri malých rozdieloch medzi úspešnosťami skupín, pre potreby pedagogických výskumov je vhodnejšia *vecná významnosť (signifikancia)* rozdielov priemerných úspešností (r), ktorá aj pri veľkých súboroch zohľadňuje počet žiakov v jednotlivých porovnávaných skupinách. Škála absolútnej hodnoty koeficientu vecnej signifikancie r sa pohybuje v rozpätí od 0 až 1. Čím je hodnota koeficientu signifikancie bližšie k 1, tým sa zvyšuje sila signifikancie (významnosti) rozdielu meraných hodnôt. Mieru zhody alebo rozdielnosti porovnávaných skupín podľa vecnej významnosti vyjadruje stupnica v nasledujúcej tabuľke. Pre účely našej správy považujeme za vecne významné len tie rozdiely, ktoré dosiahli aspoň miernu mieru vecnej významnosti (r od 0,21).

Tab. 3 Klasifikácia miery vecnej významnosti

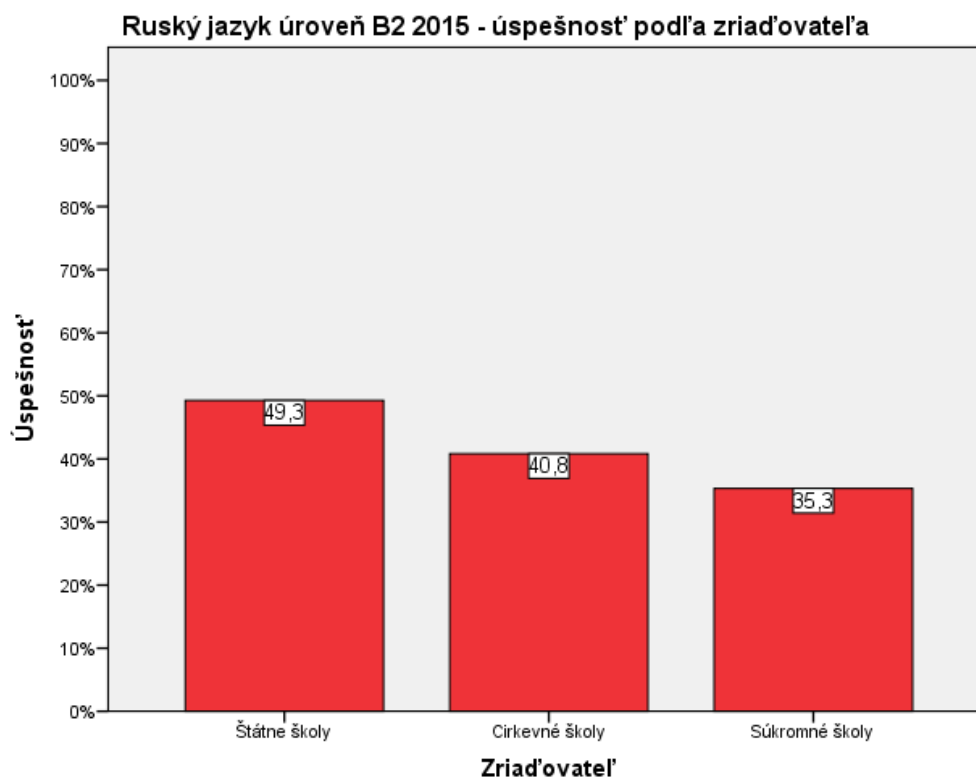
Hodnota vecnej významnosti r	Miera významnosti
0,00 – 0,20	žiadna
0,11 – 0,20	veľmi mierna
0,21 – 0,30	mierna
0,31 – 0,50	stredná
0,51 – 1,00	silná, veľmi silná až úplná

Rozdiely vo výsledkoch podľa zriaďovateľa

Ako vidno z obr. 4, najlepšie výsledky dosiahli žiaci štátnych škôl (49,3%), žiaci cirkevných škôl dosiahli priemernú úspešnosť 40,8 % a najnižšiu úspešnosť sme zaznamenali v prípade súkromných škôl (35,3 %), avšak žiaci cirkevných gymnázií predstavujú iba 12,7 % celej vzorky, preto ich výsledky s výsledkami žiakov ostatných gymnázií neporovnávame.

Tab. 4 Úspešnosť podľa zriaďovateľa

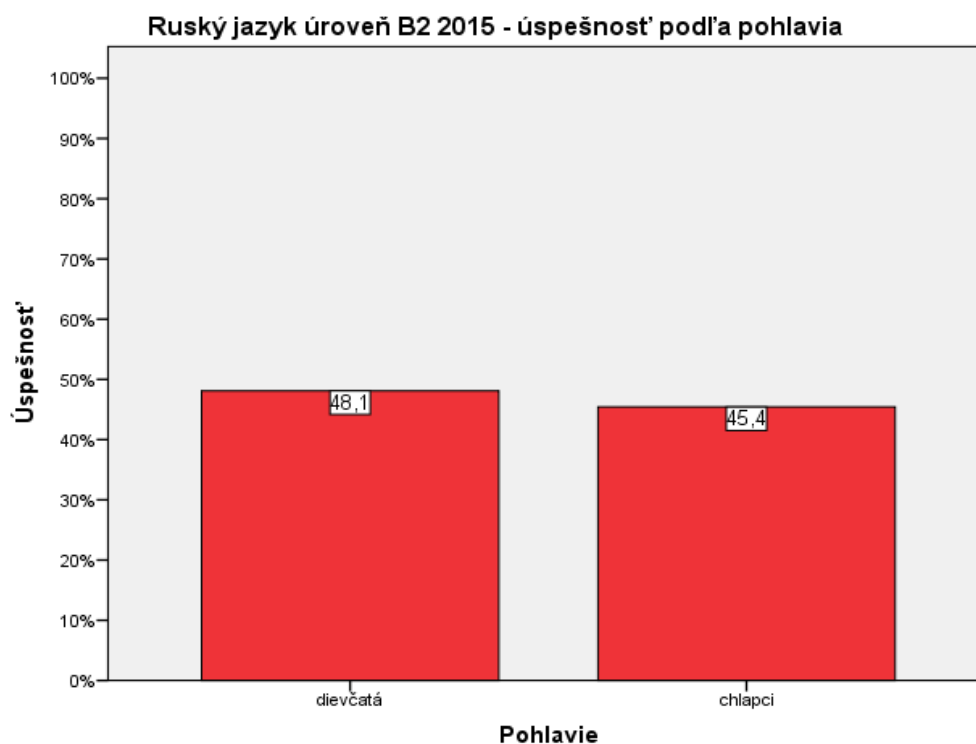
Zriaďovateľ	N	Priemer	Štd. chyba priemeru
Štátne školy	166	49,3	1,2
Súkromné školy	25	35,3	2,2
Cirkevné školy	6	40,8	3,2
Spolu	197	47,2	1,1

Obr. 4 Úspešnosť podľa zriaďovateľa

Rozdiely vo výsledkoch podľa pohlavia

Dievčatá boli v teste úspešnejšie, avšak rozdiel oproti chlapcom nebol vecne významný. Rozdiely oproti národnému priemeru rovnako neboli vecne významné.

Obr. 5 Úspešnosť podľa pohlavia

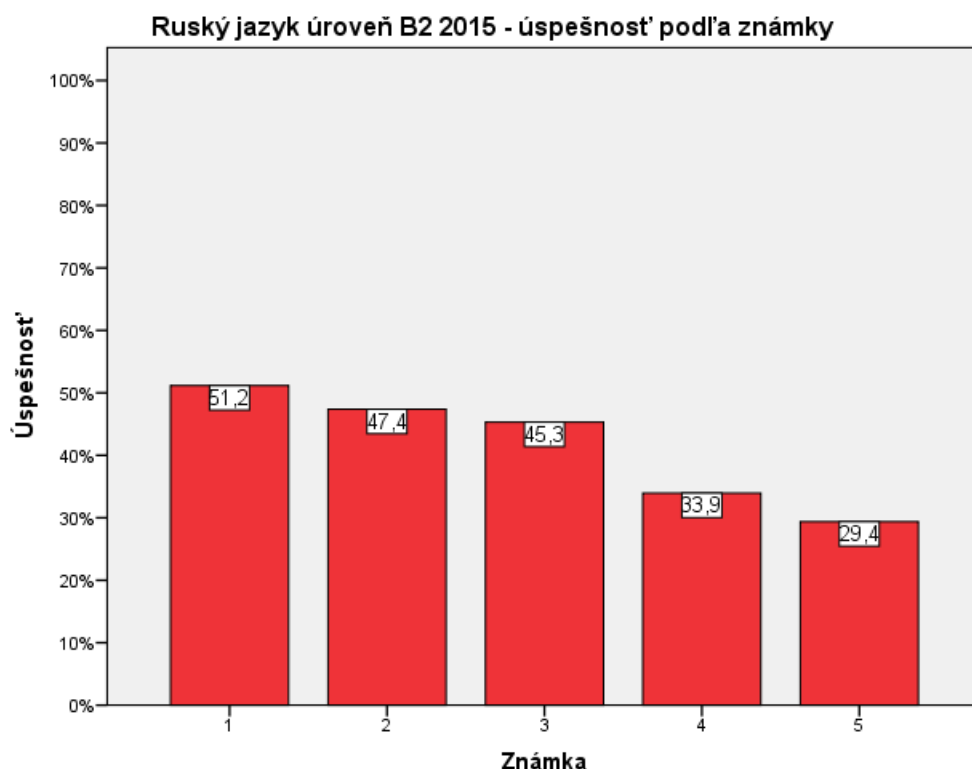
Tab. 5 Porovnanie priemernej úspešnosti podľa pohlavia s národným priemerom

Národný priemer 47,2 %					
	Pohlavie	t	df	Štat. sig.	Vec. sig.
1	chlapci	-,867	62	,389	,109
2	dievčatá	,719	133	,473	,062

Rozdiely vo výsledkoch podľa známky

V testovanej populácii boli zastúpení v najväčšom pomere jednotkári (48,7 %) a dvojkári (24,4 %). Trojkárov bolo 15,2 %, štvorkárov 9,6 % a päťkárov 2 %. Pre nízky počet päťkárov vo vzorke nebudeme porovnávať úspešnosť tejto skupiny s ostatými výkonnostnými skupinami žiakov.

Rozdiely medzi jednotkármi a dvojkármi neboli vecne významné, rozdiely medzi jednotkármi a trojkármi, resp. štvorkármi boli silne vecne významné, rozdiely medzi dvojkármi a trojkármi neboli vecne významné a medzi trojkármi a štvorkármi mierne vecne významné.

Obr. 6 Úspešnosť podľa známky

Priemerná úspešnosť jednotkárov bola vyššia ako národný priemer na miernej úrovni vecnej signifikancie. Dvojkári a trojkári neboli na úrovni vecnej významnosti lepší ako národný priemer. Štvorkári a päťkári dosiahli nižšiu úspešnosť ako národný priemer na úrovni silnej vecnej významnosti.

Tab. 6 Úspešnosť podľa známky

Národný priemer 47,2 %					
	Známka	t	df	Štat. sig.	Vec. sig.
1	1	2,606	95	,011	,258
2	2	,074	47	,941	,011
3	3	-1,060	29	,298	,193
4	4	-7,254	18	,000	,863
5	5	-3,968	3	,029	,916

Rozdiely vo výsledkoch podľa dĺžky štúdia

Najväčší podiel maturantov na úrovni B2 bol zo 4-ročných gymnázií (69 %), žiaci 5-ročných gymnázií predstavovali v testovanej populácii 13,7 % a maturanti z 8-ročných gymnázií 16,8 %. Vzhľadom na toto nepomerné rozdelenie maturantov výsledky podľa dĺžky štúdia neporovnávame.

Rozdiely vo výsledkoch podľa hlavnej skupiny odboru štúdia

Vzhľadom na to, že všetci maturanti maturujúci z ruského jazyka na úrovni B2 boli žiakmi gymnázií (odbor spoločenské vedy, náuky a služby II), nevyvodzujeme žiadne závery o rozdieloch podľa hlavnej skupiny odboru štúdia ani podľa budúceho dosiahnutého vzdelania, keďže u všetkých žiakov išlo o úplné všeobecné vzdelanie s maturitou.

Rozdelenie žiakov s úspešnosťou menšou alebo rovnou 33 %

Úspešnosť viac ako 33 %, ktorá je podmienkou zvládnutia testu EČ, nedosiahlo 29 žiakov, čo predstavuje 14,7 % žiakov, ktorí písali test EČ z RJ B2. Percentuálne rozdelenie počtu neúspešných žiakov v EČ MS 2015 uvádzame v tabuľke 7.

Tab. 7 Rozdelenie žiakov s úspešnosťou nižšou alebo rovnou 33 % podľa pohlavia

	Pohlavie		Spolu
	chlapci	dievčatá	
GYM	41,4%	58,6%	100,0%

Prepojenie úspešnosti v oboch častiach – EČ MS a PFIČ MS

Podrobné údaje o výsledkoch v oboch častiach (EČ aj PFIČ MS), ako aj počty žiakov, ktorý nespĺnili podmienky na úspešné zvládnutie oboch častí MS (EČ MS ani PFIČ MS) nájdete v nasledujúcej tabuľke.

Tab. 8 Úspešnosť žiakov – počty žiakov podľa úspešnosti v EČ MS a PFIČ MS, úroveň B2

Úspešnosť	termín
	riadny
(EČ MS ≤ 33) & (PFIČ MS ≤ 25)	0
(EČ MS ≤ 33) & (PFIČ MS > 25)	29
(EČ MS > 33) & (PFIČ MS ≤ 25)	5
(EČ MS > 33) & (PFIČ MS > 25)	0
Spolu	34

Počet žiakov v tabuľke predstavuje počet po prepojení EČ MS a PFIČ MS. Niektorí žiaci písali len PFIČ MS, termín sme nevedeli identifikovať, mohlo ísť o opravný termín z minulého roku.

Úspešnosť podľa jednotlivých zručností

Najvyššiu úspešnosť v tomto školskom roku dosiahli žiaci v časti *Počúvanie s porozumením* (57,6 %), v časti *Gramatika a lexika* dosiahli žiaci priemernú úspešnosť 50,2 % a najnižšiu priemernú úspešnosť sme zaznamenali v časti *Čítanie s porozumením* (33,9 %).

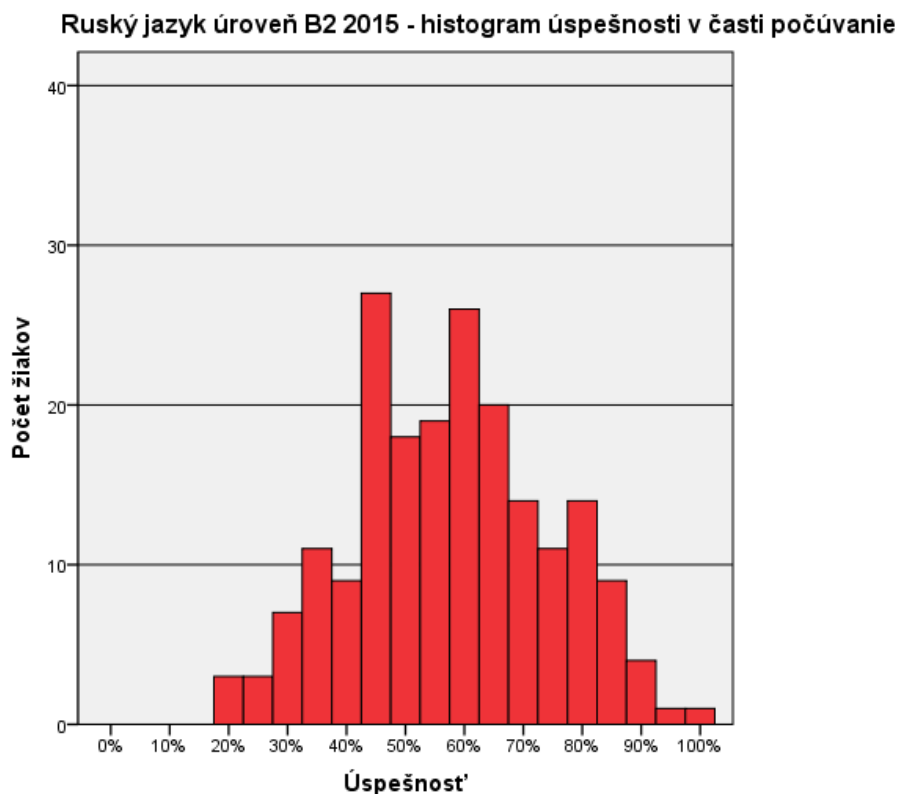
Globálne sa dá konštatovať, že časť testu *Počúvanie s porozumením* bola riešená s očakávanou priemernou úspešnosťou. Obrázok 7 znázorňuje histogram tejto časti.

V tejto časti testu sa nachádzali dve položky (č. 3 a 12), ktoré boli pre žiakov veľmi ľahké a úspešnosť zvládnutia sa pri nich pohybovala nad hranicou 80 %. Jedna položka vyšla na základe štatistických analýz ako veľmi ťažká (č. 18), mala však vyhovujúcu citlivosť a rozlíšila žiakov jednotlivých výkonnostných skupín. Táto položka, rovnako ako položka č. 20 mala vysokú neriešenosť, ktorá sa pohybovala nad hranicou 30 % testovanej populácie. Takmer všetky položky z tejto časti testu mali vyhovujúcu citlivosť. Výnimkou sú položky č. 8 a 10, ktoré nerozlíšili žiakov, hoci nepatrili medzi extrémne náročné či extrémne ľahké.

Žiaci mierne zlyhávali v riešení položiek, ktoré si vyžadovali presné zachytenie špecifickej informácie vyjadrenej prostredníctvom náročnejšej slovnej zásoby alebo gramatickej štruktúry, ktorá sa výrazne odlišuje od slovenskej. Miernejšie problémy spôsobovalo aj identifikovanie informácie, ktorá sa v nahrávke nenachádzala, resp. nebola vyjadrená explicitne.

Žiaci na druhej strane veľmi úspešne riešili niektoré položky zamerané na zachytenie hlavnej informácie (úspešnosť riešenia od 76,5 – 82,7 %), tiež tie, ktoré sa nachádzali medzi úvodnými položkami v rámci danej časti, vyžadovali zapojenie len nižších myšlienkových operácií (vzhľadom na fakt, že išlo o veľmi často používané slovné spojenia alebo výrazy,

ľahko odvoditeľné od slovenských lexikálnych jednotiek). K ich úspešnému riešeniu sa žiak dopracoval vďaka tomu, že informácie boli presne vyjadrené v nahrávke vo veľmi podobnom tvare, v akom sa nachádzali v zadaní úlohy.

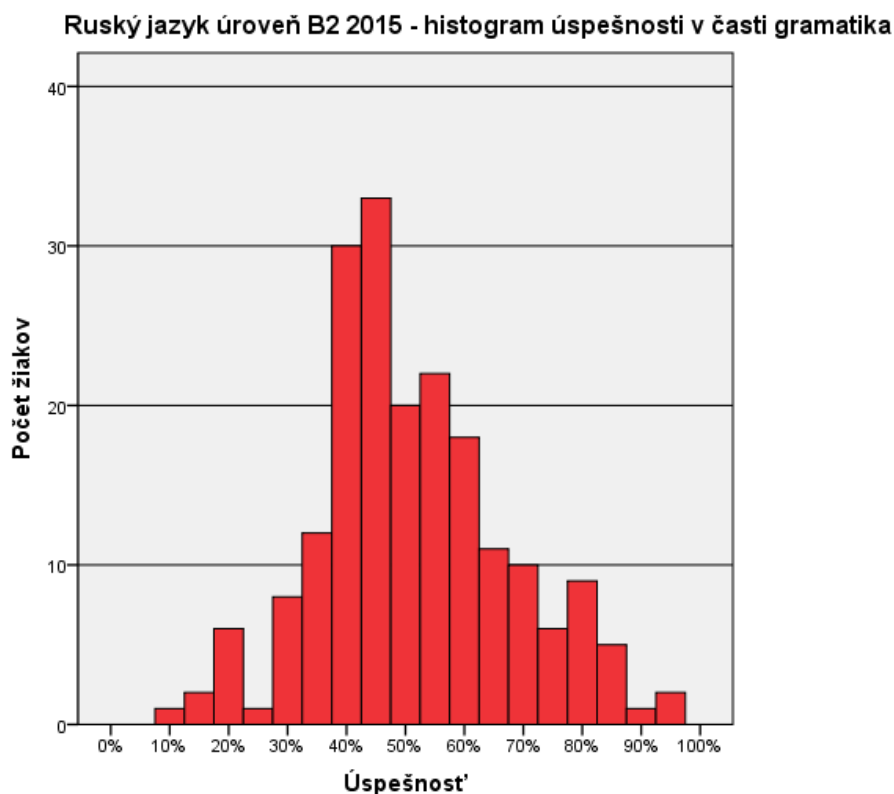
Obr. 7 Histogram úspešnosti v časti počúvanie s porozumením

Histogram na obrázku 7 ukazuje rovnomerné rozloženie úspešností, pričom je posunutý mierne doprava, čo naznačuje, že pre žiakov v tejto časti testu celkovo úspešných boli úlohy primerane náročné, až mierne ľahšie.

Ako sme už uvádzali vyššie, v časti *Gramatika a lexika* dosiahli žiaci priemernú úspešnosť 50,2 %, z toho 7 položiek bolo pre žiakov veľmi ľahkých (zvládlo ich od 82,7 % do 96,9 % žiakov) a 8 položiek patrilo k veľmi ťažkým (obťažnosť oscilovala medzi 7,1 % – 17,3 %). Väčšina položiek dostatočne citlivo rozlišovala medzi žiakmi jednotlivých výkonnostných skupín.

Vo všeobecnosti mali žiaci väčšie problémy s menej frekventovanými zloženými výrazmi. Problém im spôsobujú aj niektoré spôsoby tvorenia slov, najmä tvorba koncoviek pri časovaní sloviess alebo zmeny v kmeni slova.

Lepšie riešené položky v tejto časti boli zamerané na zachytenie vynechaného výrazu.

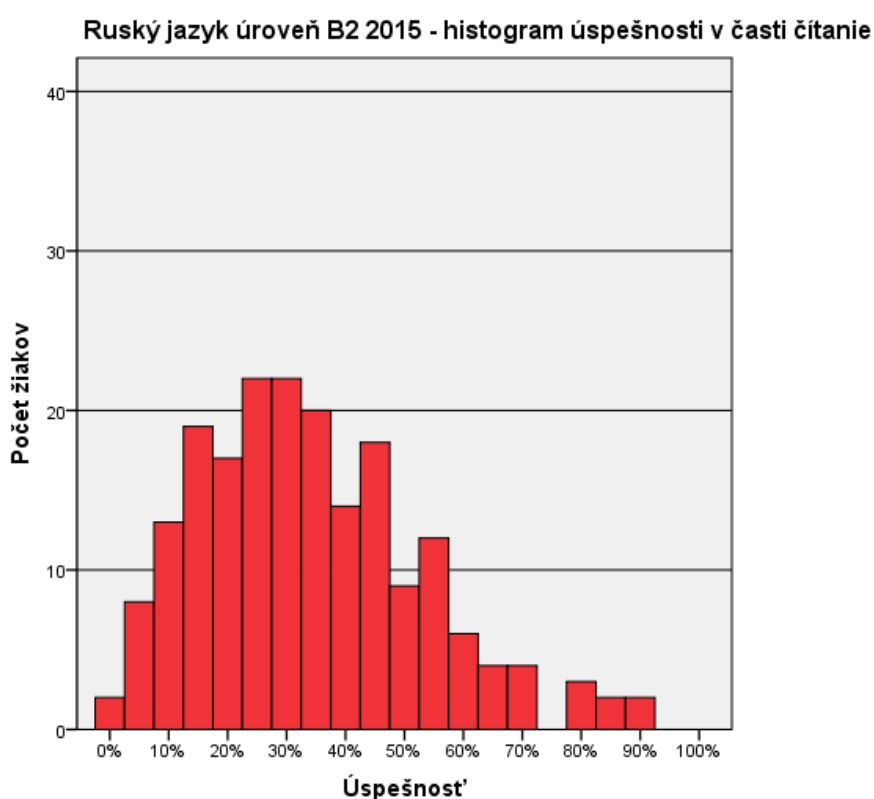
Obr. 8 Histogram úspešnosti v časti gramatika a lexika

Histogram nám prezrádza, že táto časť testu spôsobila väčšine žiakov problémy, preto ju zvládali na mierne podpriemernej úrovni.

Najnižšia úspešnosť bola dosiahnutá v časti *Čítanie s porozumením*. V tejto časti testu nebola podľa štatistických analýz žiadna položka pre žiakov veľmi ľahká; ľahká bola pre žiakov iba položka č. 71 a 74. Položky č. 61, 62, 64, 65, 67 a 69 sa zaradili medzi veľmi obťažné, ostatné spadali do pásma obťažných a stredne obťažných položiek. Okrem spomínaných veľmi náročných položiek mali všetky veľmi dobrú citlivosť a s vysokou spoľahlivosťou rozlíšili v teste menej úspešných žiakov od tých úspešnejších, pričom v tejto časti testu sme zaznamenali aj najcitlivejšie rozlišujúcu položku v teste s citlivosťou 89,5 % (č. 75).

Položky č. 75 – 80 mali vyššiu neriešenosť, čo bolo spôsobené tým, že veľká časť žiakov sa k ich riešeniu ani nedostala. Najvyššiu neriešenosť dosiahli položky 75 a 77. Nižšia úspešnosť v niektorých úlohách tejto časti môže súvisieť s tým, že žiakom stále robí problém zvládnuť úlohy zamerané na čítanie s porozumením v kontexte ukážok. Ďalším faktorom môže byť i skutočnosť, že táto časť je zaradená na konci testu, čo sa prejavilo jednak v neriešenosti, a jednak vo vyššom počte chýb spôsobených časovým stresom u tých žiakov,

ktorí si nerovnomerne rozdelili čas na riešenie jednotlivých úloh testu. Len v troch položkách v rámci tejto časti dosiahli žiaci priemernú úspešnosť nad 50 %, čo dokazuje aj histogram na obrázku 9. Z nich najproblematickejšie dopadli položky s priradením nadpisu ku konkrétnemu odseku a položky s krátkou odpoveďou vyžadujúce si doplnenie slov do zhrnutia textu. Najťažšími položkami pre žiakov s priemernou obťažnosťou 10,2 % a 11,2 %, boli také položky, v ktorých bolo potrebné v zhrnutí textu určiť pravdivosť tvrdenia a tiež, v ktorom odseku danú informáciu našli. Na druhej strane sa ukázalo, že najefektívnejšie riešili úlohu práve z uvedenej časti na určenie správnosti a nesprávnosti výrokov (61,2 % – položka 69). Stále platí skutočnosť, že žiaci sú dobrí v úlohách, ktoré obsahujú ľahké a veľmi frekventované jazykové výrazy.

Obr. 9 Histogram úspešnosti v časti čítanie s porozumením

Pri pohľade na doľava posunutý histogram tejto časti je zrejmé, že testované položky boli pre žiakov riešiacich test EČ MS z RJ B2 pomerne náročné a veľká časť žiakov sa pohybovala pod hranicou priemernej úspešnosti.

3 Interpretácia výsledkov testu EČ MS z RJ úroveň B2

Test externej časti maturitnej skúšky z ruského jazyka úrovne B2 je pripravovaný tímom odborníkov podľa *Cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov z ruského jazyka úroveň B2*.

Tento test zaraďujeme medzi testy NR (*Norm Referenced*), teda testy relatívneho výkonu. Cieľom testu je vzájomne porovnať výsledky žiakov a zoradiť ich podľa dosiahnutej úspešnosti. NR testy musia nevyhnutne obsahovať položky s rôznym stupňom obťažnosti, aby žiakov rozlíšili. Opakom takýchto testov sú testy overovacie – CR (*Criterion Referenced*), označované ako testy absolútneho výkonu, ktorých cieľom je overiť, či si žiak osvojil určité poznatky. Výsledok žiaka sa neporovnáva s výsledkami iných žiakov, ale s vopred určenými kritériami. V týchto testoch by mal byť zastúpený každý tematický celok učiva, reprezentovaný dostatočným počtom úloh.

Na to, aby sme mohli výsledky testu EČ MS z ruského jazyka považovať za spoľahlivé, musíme poznať vlastnosti testu. V tejto časti analýzy sa zameriavame na vlastnosti jednotlivých položiek, ktoré dokladujú charakter a kvalitu NR testu.

V prvej fáze je potrebné preukázať porovnateľnosť variantov testu z ruského jazyka. Distribúcia týchto variantov medzi žiakmi bola takmer rovnaká. *Variant 9123* písalo 98 žiakov a *variant 9624* písalo 99 žiakov. Priemerná úspešnosť v jednotlivých variantoch bola 47,4% a 47,1 %. Reliabilita v jednotlivých častiach variantov testu bola porovnateľná.

Tab. 9 Úspešnosť žiakov podľa variantov testu

	Forma	N	Priemer	Std. odchýlka	Std. chyba priemeru
Úspešnosť	9123	98	47,4	15,0	1,5
	9624	99	47,1	15,2	1,5

Tab. 10 Reliabilita jednotlivých častí testu

	Variant	Počúvanie	Gramatika	Čítanie	Spolu
1	9123	,675	,835	,781	,893
2	9624	,725	,862	,756	,900

Taktiež porovnateľná bola aj obťažnosť oboch variantov. Medzi zodpovedajúcimi položkami vo variantoch neboli vecne významné rozdiely. Oba varianty môžeme považovať za ekvivalentné. Ďalšie analýzy sa budú vzťahovať k položkám variantu 9123.

Charakteristiky položiek

V tejto časti interpretujeme ďalšie psychometrické charakteristiky testu, ako sú napr. obťažnosť, resp. úspešnosť, citlivosť niektorých testových položiek, tak ako vyplynuli zo štatistických výsledkov testu.

Podľa celkových výsledkov položkovej analýzy môžeme konštatovať, že základné charakteristiky testu EČ MS 9123 nepoukazujú na závažné neštandardné vybočenia.

Pri hodnotení testu je dôležitým psychometrickým parametrom obťažnosť položky a s ňou súvisiaca úspešnosť žiaka.

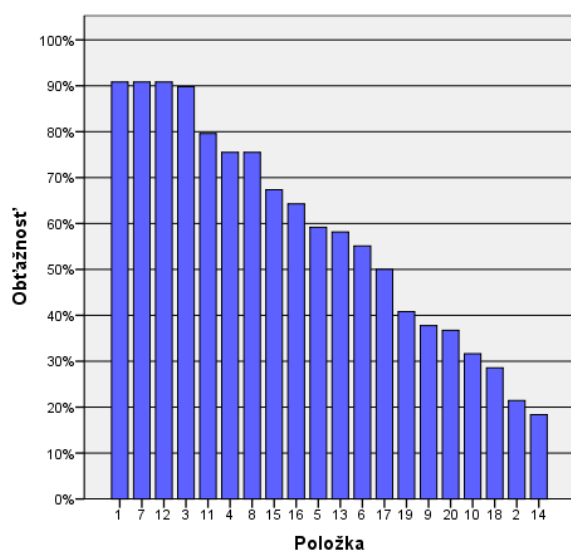
Obťažnosť položky je v našej správe chápaná ako percentuálny podiel žiakov, ktorí správne riešili danú položku. Z hľadiska zabezpečenia vysokej reliability je optimálne, aby sa obťažnosť väčšiny položiek pohybovala okolo 50 %. Rozdelenie položiek podľa percentuálnej hodnoty obťažnosti uvádza nasledujúca tabuľka.

Tab. 11 Klasifikácia položiek podľa obťažnosti

Hodnota obťažnosti v %	Obťažnosť položky
(0; 20)	veľmi obťažná
(20; 40)	obťažná
(40; 60)	stredne obťažná (okolo 50,0 % optimálna)
(60; 80)	ľahká
(80; 100)	veľmi ľahká

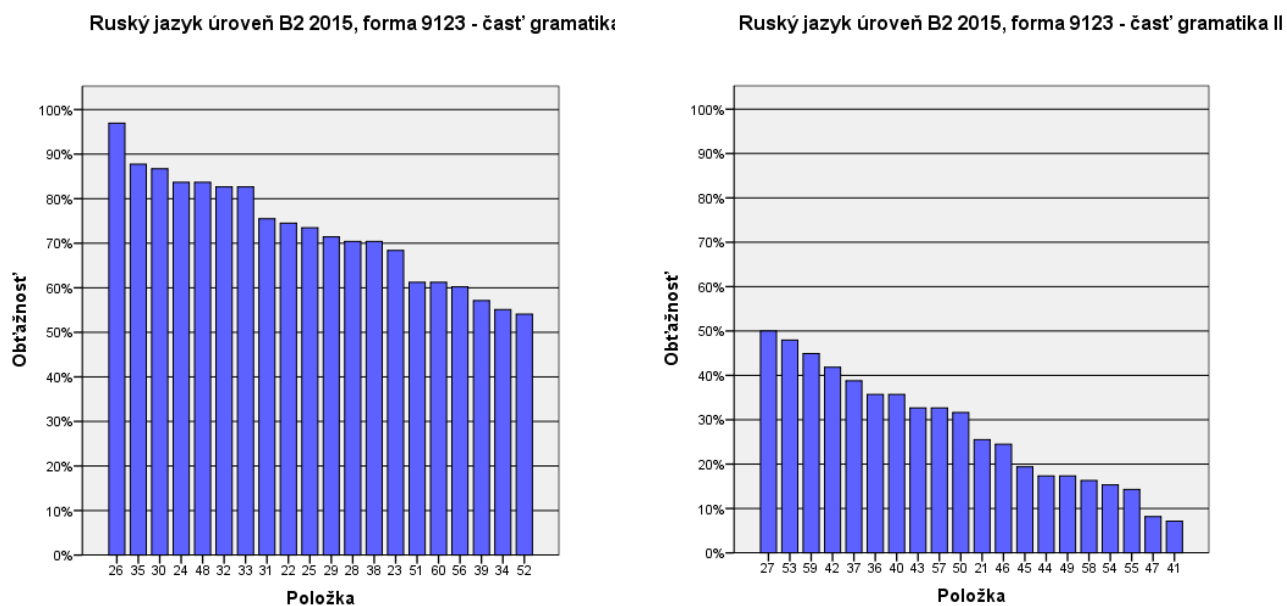
Na obrázku č. 10 je vidno, že najobťažnejšie položky v časti *Počúvanie s porozumením* boli položky č. 2 a 14. V tejto časti bolo ešte 5 ďalších položiek s nižšou úspešnosťou ako 50 %.

Ruský jazyk úroveň B2 2015, forma 9123 - časť počúvanie

Obr. 10 Obťažnosť položiek v časti *Počúvanie s porozumením*

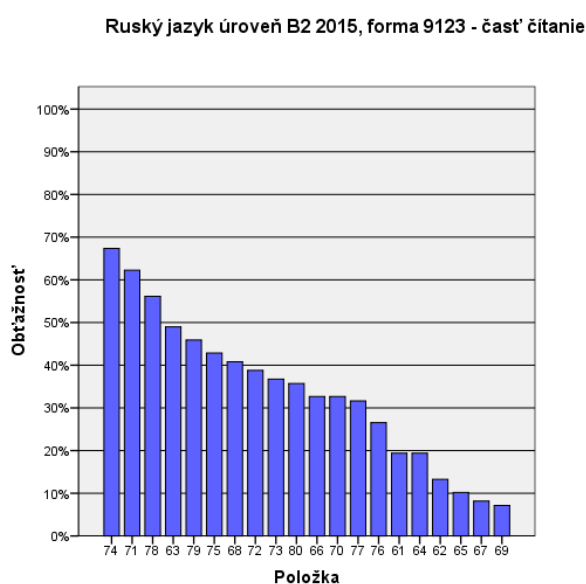
Obrázok 11 znázorňuje obťažnosť všetkých položiek v časti *Gramatika a lexika*. Vidíme, že všetky položky na diagrame vpravo boli pre žiakov náročné, najobťažnejšími v tejto časti boli položky č. 41 a 47 pod hodnotou >10 %. Položky č. 44, 45, 49, 54, 55 a 58 boli pod hodnotou > 20 %. Okrem spomínaných položiek bolo ešte 8 ďalších položiek pod hodnotou > 40 %.

Obr. 11 Obťažnosť položiek v časti *Gramatika a lexika*

V časti *Čítanie s porozumením* boli pre žiakov najobťažnejšími položkami č. 67 a 69, pri ktorých sa žiacka úspešnosť pohybovala pod 10 %. Okrem týchto najobťažnejších položiek tu bolo ďalších 11, ktoré zvládli žiaci s úspešnosťou nižšou ako 40 %.

Obrázok 12 znázorňuje graf obťažnosti všetkých položiek v tejto časti testu.

Obr. 12 Obťažnosť položiek v časti *Čítanie s porozumením*

Citlivosť – diskriminačná sila položky je schopnosť položky rozlíšiť dobrých a slabších žiakov. Ak všetkých žiakov rozdelíme podľa vzostupnej úspešnosti do piatich skupín (od 5 do 1), tak rozdiel úspešnosti najlepšej (1) a najslabšej (5) skupiny je hodnota citlivosti položky. Citlivosť menšiu ako 0 % (záporná hodnota) považujeme za kritickú, citlivosť v rozpätí 0 – 20 % považujeme za nedostatočnú a citlivosť nad 30 % charakterizuje vhodnú položku. Položky podľa citlivosti rozdeľuje aj nasledujúca tabuľka.

Tab. 12 Rozdelenie položiek podľa citlivosti

Hodnota citlivosti	Miera citlivosti
menej ako 0,0 % záporná hodnota	kritická
0,0 % – 30,0 %	nedostatočná
nad 30,0 %	vyhovujúca

Ako vidno z tabuliek 14 – 16, 21 položiek nedosiahlo citlivosť vyššiu ako 30 %, čo však neznižuje vhodnosť a kvalitu daného testu ako celku, pretože na danú skutočnosť malo vplyv viacero faktorov. Niektoré z nich si spomenieme v analýze jednotlivých položiek.

Distribúcia úspešnosti a citlivosti sa prezentuje grafmi, ktoré podrobnejšie znázorňujú vzťah medzi výkonnosťou v celom teste (delenie na 5 výkonnostných skupín na osi x) a priemernou úspešnosťou jednotlivých výkonnostných skupín v danej položke na osi y. V prvej pätine (1) sa nachádzajú žiaci s najvyššou percentuálnou úspešnosťou riešenia testu, poslednú skupinu (5) tvoria najmenej úspešní žiaci. Grafy distribúcie úspešnosti pomáhajú charakterizovať, ako v danej položke súvisí úspešnosť jej riešenia s celkovou výkonnosťou žiakov. Vľavo pri každom grafe je uvedená citlivosť položky.

Neriešenosť položky je percentuálny podiel žiakov, ktorí na položku neuviedli odpoveď, a predstavuje súčet nedosiahnutých a vynechaných riešení. **Vynechanosť** položky nastáva vtedy, ak žiak položku neriešil, ale niektorú z nasledujúcich ešte riešil. **Nedosiahnutosť** položky vyjadruje skutočnosť, že žiak túto položku neriešil a zároveň neriešil ani žiadnu z nasledujúcich položiek. Za kritickú považujeme hodnotu neriešenosti vyššiu ako 50 %.

Ako vidno z tabuliek 14 – 16 posledné položky testu sa vyznačovali vyššou neriešenosťou, čo sa dalo predpokladať na základe skutočnosti, že niektorí žiaci sa pre nesprávne rozvrhnutie času nedostanú k riešeniu všetkých položiek, pričom práve posledné položky testu bývajú z tohto hľadiska najviac rizikové. Celkovo však z ukazovateľov v tabuľke 16 môžeme skonštatovať, že časový limit 120 minút je pre tento typ testu úrovne B2 dostačujúci.

Medzipoložková korelácia – korelácia položky so zvyškom testu určuje vzťah medzi položkou a zvyškom testu a vypovedá o vnútornej konzistencii jeho položiek. Táto charakteristika, *Point Biserial*, je vyjadrená prostredníctvom koeficientu korelácie medzi

položkou a zvyškom testu (posledný stĺpec tabuliek 14 – 16). Záporná hodnota vypovedá o tom, že položka nerozlišuje „úspešných“ a „menej úspešných“ žiakov, pretože žiaci, ktorých úspešnosť v teste bola nadpriemerná, na túto položku odpovedali nesprávne, a naopak žiaci, ktorí dosiahli v teste nižšiu úspešnosť, uviedli správnu odpoveď, napríklad hádaním. Aby sme položku považovali za vhodnú, hodnota medzipoložkovej korelácie musí dosahovať úroveň minimálne 0,30. Klasifikácia položiek podľa *P. Bis.* je v nasledujúcej tabuľke.

Tab. 13 Klasifikácia položiek podľa *P. Bis.*

Hodnota <i>P. Bis.</i>	Rozlišovacia schopnosť položky
záporná hodnota	nerozlišuje dobrých a slabých žiakov
hodnota okolo 0	veľmi slabá rozlišovacia schopnosť
hodnota väčšia ako 0,30	dobrá rozlišovacia schopnosť

Položky č. 22, 37, 41 a 69 dosiahli zápornú hodnotu *P. Bis.* Ostatné položky vykazujú kladné hodnoty a viac ako polovica nad 0,30.

Tab. 14 Súhrnné charakteristiky položiek – Počúvanie s porozumením

Ruský jazyk úroveň B2 2015, forma 9123 – časť Počúvanie

	Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiahnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Korelácia medzi položkou a zvyškom testu (Point Biserial)
1	1	90,8	42,1	,00	,00	,00	,403
2	2	21,4	42,1	,00	1,02	1,02	,106
3	3	89,8	21,1	,00	,00	,00	,216
4	4	75,5	36,8	,00	1,02	1,02	,267
5	5	59,2	47,4	,00	,00	,00	,087
6	6	55,1	78,9	,00	1,02	1,02	,297
7	7	90,8	21,1	,00	,00	,00	,195
8	8	75,5	21,1	,00	1,02	1,02	,043
9	9	37,8	47,4	,00	2,04	2,04	,127
10	10	31,6	21,1	,00	,00	,00	,087
11	11	79,6	42,1	,00	,00	,00	,420
12	12	90,8	-5,3	,00	,00	,00	,049
13	13	58,2	42,1	,00	1,02	1,02	,233
14	14	18,4	42,1	,00	14,29	14,29	,433
15	15	67,3	21,1	,00	1,02	1,02	,228
16	16	64,3	52,6	,00	8,16	8,16	,428
17	17	50,0	47,4	1,02	7,14	8,16	,344
18	18	28,6	52,6	2,04	17,35	19,39	,440
19	19	40,8	42,1	6,12	12,24	18,37	,486
20	20	36,7	26,3	6,12	23,47	29,59	,203

Ruský jazyk úroveň B2 2015, forma 9123 – časť Počúvanie

	Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiahnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Korelácia medzi položkou a zvyškom testu (Point Biserial)
1	1	90,8	42,1	,00	,00	,00	,403
2	2	21,4	42,1	,00	1,02	1,02	,106
3	3	89,8	21,1	,00	,00	,00	,216
4	4	75,5	36,8	,00	1,02	1,02	,267
5	5	59,2	47,4	,00	,00	,00	,087
6	6	55,1	78,9	,00	1,02	1,02	,297
7	7	90,8	21,1	,00	,00	,00	,195
8	8	75,5	21,1	,00	1,02	1,02	,043
9	9	37,8	47,4	,00	2,04	2,04	,127
10	10	31,6	21,1	,00	,00	,00	,087
11	11	79,6	42,1	,00	,00	,00	,420
12	12	90,8	-5,3	,00	,00	,00	,049
13	13	58,2	42,1	,00	1,02	1,02	,233
14	14	18,4	42,1	,00	14,29	14,29	,433
15	15	67,3	21,1	,00	1,02	1,02	,228
16	16	64,3	52,6	,00	8,16	8,16	,428
17	17	50,0	47,4	1,02	7,14	8,16	,344
18	18	28,6	52,6	2,04	17,35	19,39	,440
19	19	40,8	42,1	6,12	12,24	18,37	,486
20	20	36,7	26,3	6,12	23,47	29,59	,203

Tab. 15 Súhrnné charakteristiky položiek – Gramatika a lexika

Ruský jazyk úroveň B2 2015, forma 9123 - časť Gramatika

	Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiahnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Korelácia medzi položkou a zvyškom testu (Point Biserial)
1	21	25,5	26,3	,00	,00	,00	,249
2	22	74,5	-10,5	,00	,00	,00	-,056
3	23	68,4	52,6	,00	,00	,00	,308
4	24	83,7	31,6	,00	1,02	1,02	,313
5	25	73,5	42,1	,00	1,02	1,02	,280
6	26	96,9	15,8	,00	1,02	1,02	,385
7	27	50,0	36,8	,00	1,02	1,02	,271
8	28	70,4	21,1	,00	2,04	2,04	,117
9	29	71,4	47,4	,00	1,02	1,02	,256
10	30	86,7	52,6	,00	1,02	1,02	,459
11	31	75,5	52,6	,00	1,02	1,02	,401
12	32	82,7	63,2	,00	1,02	1,02	,487
13	33	82,7	15,8	,00	1,02	1,02	,228
14	34	55,1	36,8	,00	1,02	1,02	,288
15	35	87,8	52,6	,00	1,02	1,02	,452
16	36	35,7	42,1	,00	1,02	1,02	,339
17	37	38,8	-15,8	,00	,00	,00	-,042
18	38	70,4	26,3	,00	,00	,00	,293
19	39	57,1	73,7	,00	,00	,00	,438
20	40	35,7	15,8	,00	,00	,00	,198
21	41	7,1	,0	,00	5,10	5,10	-,009
22	42	41,8	57,9	,00	5,10	5,10	,374
23	43	32,7	21,1	,00	,00	,00	,308
24	44	17,3	57,9	,00	19,39	19,39	,433
25	45	19,4	,0	,00	,00	,00	,033
26	46	24,5	57,9	,00	2,04	2,04	,255

27	47	8,2	21,1	,00	6,12	6,12	,254
28	48	83,7	36,8	,00	,00	,00	,313
29	49	17,3	57,9	,00	4,08	4,08	,492
30	50	31,6	52,6	,00	,00	,00	,320
31	51	61,2	47,4	3,06	1,02	4,08	,329
32	52	54,1	42,1	3,06	,00	3,06	,253
33	53	48,0	36,8	4,08	3,06	7,14	,420
34	54	15,3	47,4	4,08	11,22	15,31	,506
35	55	14,3	47,4	5,10	14,29	19,39	,520
36	56	60,2	52,6	5,10	10,20	15,31	,352
37	57	32,7	73,7	5,10	9,18	14,29	,443
38	58	16,3	36,8	6,12	5,10	11,22	,425
39	59	44,9	84,2	8,16	6,12	14,29	,494
40	60	61,2	63,2	8,16	4,08	12,24	,382

Tab. 16 Súhrnné charakteristiky položiek – Čítanie s porozumením

Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiahnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Korelácia medzi položkou a zvyškom testu (Point Biserial)
61	19,4	42,1	,00	7,14	7,14	,297
62	13,3	31,6	,00	8,16	8,16	,368
63	49,0	68,4	,00	9,18	9,18	,401
64	19,4	57,9	,00	9,18	9,18	,427
65	10,2	5,3	,00	9,18	9,18	,082
66	32,7	63,2	,00	10,20	10,20	,434
67	8,2	10,5	,00	9,18	9,18	,141
68	40,8	42,1	,00	,00	,00	,220
69	7,1	-10,5	,00	7,14	7,14	-,120
70	32,7	68,4	,00	,00	,00	,453
71	62,2	31,6	,00	,00	,00	,124
72	38,8	52,6	,00	1,02	1,02	,333
73	36,7	63,2	,00	1,02	1,02	,295
74	67,3	57,9	7,14	6,12	13,27	,341
75	42,9	89,5	8,16	30,61	38,78	,582
76	26,5	57,9	11,22	6,12	17,35	,481
77	31,6	57,9	14,29	16,33	30,61	,338
78	56,1	78,9	16,33	4,08	20,41	,512
79	45,9	63,2	17,35	1,02	18,37	,464
80	35,7	57,9	17,35	7,14	24,49	,448

Všetky sledované parametre boli priaznivé u 41 položiek, a to: 1, 11, 16, 17, 18, 19, 23, 24, 30, 31, 32, 34, 35, 36, 39, 42, 48, 49, 50, 51, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 70, 71, 72, 73, 75 a 76.

Ďalšie časti tejto kapitoly budeme venovať analýze vybraných položiek, ktorých charakteristiky považujeme za zaujímavé pre pedagógov, odbornú i širšiu verejnosť a ponúkneme interpretáciu daných charakteristík. Rozhodli sme sa vybrať takú vzorku položiek, na ktorých sa pokúsime vysvetliť zámer autorov a interpretovať zmysľanie žiakov pri voľbe správne odpovede.

4 Analýza položiek testu EČ MS z RJ úroveň B2

Pre potreby interpretácie kvality položiek je potrebné rozumieť tabuľke poskytujúcej štatistické hodnoty analýzy položiek testu. Tabuľka v prvom riadku obsahuje možnosti voľby pre konkrétnu položku testu (napr. A01, B01, C01, D01 – sú možnosťami voľby v testovej položke 01 a X01 – predstavuje neriešenie testovej položky 01).

Pri úlohách s výberom odpovede sa vyhodnocuje osobitne každá ponúknutá odpoveď. Uvádza sa *P. Bis.* každej možnosti a percentuálny podiel žiakov, ktorí si vybrali danú možnosť (frekvencia). Tieto údaje sú uvedené aj pre skupinu žiakov, ktorí na úlohu neuviedli odpoveď. Žltou farbou je označený stĺpec (prípadne riadok) so správnou odpoveďou. Položky s výberom odpovede hodnotíme podľa nasledovných kritérií:

1. Podiel žiakov, ktorí si vybrali správnu odpoveď, by mal byť najväčší.
2. Hodnota *P. Bis.* správnej odpovede by mala byť väčšia ako 0,30. Väčšina v teste celkovo úspešnejších žiakov by si mala vybrať správnu odpoveď. Pri nedodržaní tohto kritéria je hodnota zvýraznená červenou farbou.
3. Hodnota *P. Bis.* nesprávnej odpovede (distraktora) by mala byť záporná. Distraktory by si mali vybrať žiaci v teste celkovo menej úspešní. Pri nedodržaní tohto kritéria je hodnota zvýraznená hnedou farbou. Kladná hodnota *P. Bis.* pri distraktore sa interpretuje tak, že distraktor volili žiaci vo zvyšku testu úspešní.

Údaje v druhom riadku uvádzajú hodnotu Point Biserial (*P. Bis.*), podiel žiakov z celkového súboru testovaných žiakov, ktorí si volili danú možnosť (P), a údaj N – počet žiakov. Niekedy dochádza k situáciám:

- a) že si správnu odpoveď volilo **menej** žiakov ako distraktor (nesprávnu možnosť), ale hodnota *P. Bis.* uvedená pri správnej odpovedi aj pri distraktore má správne hodnoty. Túto skutočnosť interpretujeme tak, že hoci si žiaci volili viac distraktor ako správnu odpoveď, išlo práve o tých žiakov, ktorí boli zaradení do skupín s nižšou priemernou úspešnosťou v teste. Preto sú hodnoty v poriadku.
- b) že si správnu odpoveď volilo **viac** žiakov ako distraktor, ale hodnota *P. Bis.* uvedená pri správnej odpovedi má zlú hodnotu – zápornú alebo nízku. Túto skutočnosť interpretujeme tak, že aj napriek tomu, že si viac žiakov volilo správnu odpoveď – išlo o skupinu žiakov, ktorí boli celkovo priemerne menej úspešní v teste.

1. časť: Počúvanie s porozumením – obsahová analýza položiek

Znenie položky (č. 1): За технологию сурматеринства британский учёный получил Нобелевскую премию _____ медицине.

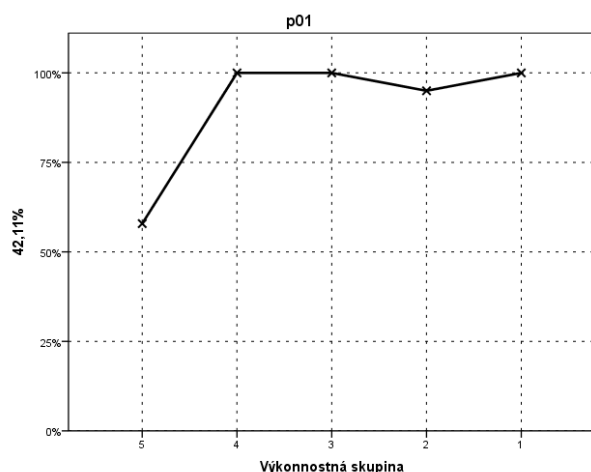
Správna odpoveď: (A) в (B) согласно (C) по (D) благодаря

Tab. 17 Tabuľka analýzy distraktorov (položka 01, test RJB2)

	A01	B01	C01	D01	X01
P. Bis.	-,16	-,38	,40	.	.
p	,04	,05	,91	,00	,00
N	4,00	5,00	89,00	,00	,00

Správnu odpoveď C si vybral najvyšší počet žiakov. Hodnota *P. Bis.* pri distraktoroch je záporná, čo znamená, že si ich volili žiaci celkovo v teste menej úspešní.

V teste išlo o jednu z najúspešnejšie riešených úloh, jej obtiažnosť dosahovala 90,8 %.

Obr. 13 Graf distribúcie úspešnosti (položka 01, test RJB2)

Na obrázku č. 13 vidíme, že žiaci prvej, tretej a štvrtej výkonnostnej skupiny riešili túto položku s priemernou úspešnosťou 100 %, pričom žiaci poslednej výkonnostnej skupiny ju tiež riešili s relatívne vysokou úspešnosťou prekračujúcou hranicu 55 %. Napriek tomu však mala vyhovujúcu úroveň citlivosti a najlepšie odlišila poslednú výkonnostnú skupinu od ostatných. Položka patrila medzi veľmi ľahké, a tým splnila zámer autorov testu, ktorí na začiatok testu zaradili menej náročné položky motivujúce žiakov.

Znenie položky (č. 3): Каждый родитель проблему этики сурматеринства решает _____.

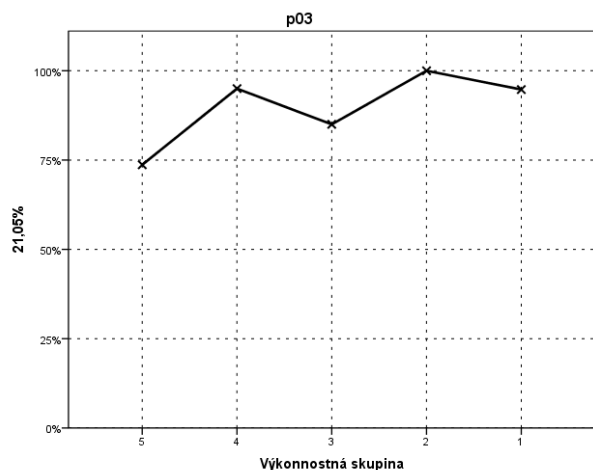
Správna odpoveď: (A) самый (B) сам (C) ведь (D) один

Tab. 18 Tabuľka analýzy distraktorov (položka 03, test RJB2)

	A03	B03	C03	D03	X03
P. Bis.	-,06	,22	-,19	-,09	.
p	,03	,90	,06	,01	,00
N	3,00	88,00	6,00	1,00	,00

Správna odpoveď pri položke 3 mala o niečo nižšiu hodnotu *P. Bis.*, správne odpovedalo 90 % testovaných vrátane viacerých žiakov z menej výkonnostných skupín, kým napr. distraktor D si zvolil celkovo úspešnejší žiak.

Dôvodom môže byť nesprávna interpretácia významovej stránky distraktora один, ktorý v tomto kontexte nie je vhodný.

Obr. 14 Graf distribúcie úspešnosti (položka 03, RJB2)

Na obrázku č. 14 možno vidieť, že citlivosť danej položky je nižšia ako je vyhovujúce. Celkovo v teste najúspešnejší žiaci riešili túto položku horšie ako zástupcovia druhej výkonnostnej skupiny, lepšie ako predstavitelia tretej a poslednej výkonnostnej skupiny, no približne rovnako ako žiaci zo štvrtej výkonnostnej skupiny. Môžeme predpokladať, že k takémuto výsledku došlo z dôvodu náhodného výberu (tipovanie) spomedzi odpovedí B (сам/samostatne, sám za seba) a D (один/jediný, osamelý).

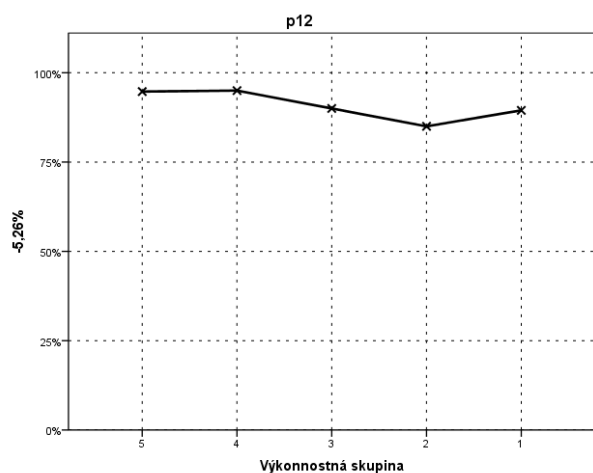
Znenie položky (č.12): Веря, что кукла «дарума» приносит владельцу удачу, японцы дарят её своим друзьям с пожеланиями стойкости на Новый год.

Správna odpoveď: (A) в тексте не упомянуто (B) не верно (C) верно

Tab. 19 Tabuľka analýzy distraktorov (položka 12, test RJB2)

	A12	B12	C12	X12
P. Bis.	,05	,00	-,10	.
p	,91	,07	,02	,00
N	89,00	7,00	2,00	,00

Správnu odpoveď vo vzťahu k položke 12 si vybralo 91 % študentov, ide teda o jednu z najúspešnejšie riešených položiek. Hodnota *P. Bis.* pri distraktore C je záporná, volili si ho teda žiaci celkovo v teste menej úspešní. Distraktor B si naopak volili žiaci celkovo v teste úspešnejší, a to napriek tomu, že správna odpoveď bola v hovorenom texte explicitne vyjadrená.

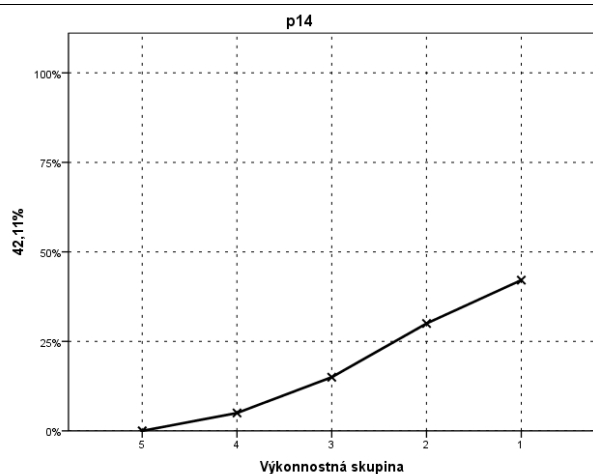

Obr. 15 Graf distribúcie úspešnosti (položka 12, RJB2)

Položka 12 je pre žiakov veľmi ľahká, hodnota *P.Bis.* je nižšia ako 0,30, pričom citlivosť mala táto položka v záporných hodnotách, keďže žiaci prvej výkonnostnej skupiny boli v tejto položke menej úspešní než žiaci poslednej výkonnostnej skupiny. Jednotlivé výkonnostné skupiny teda neboli dostatočne odlišené.

Znenie položky (č. 14): В глазах, чуть _____, у всех огонь погас.

Správna odpoveď: опечаленных

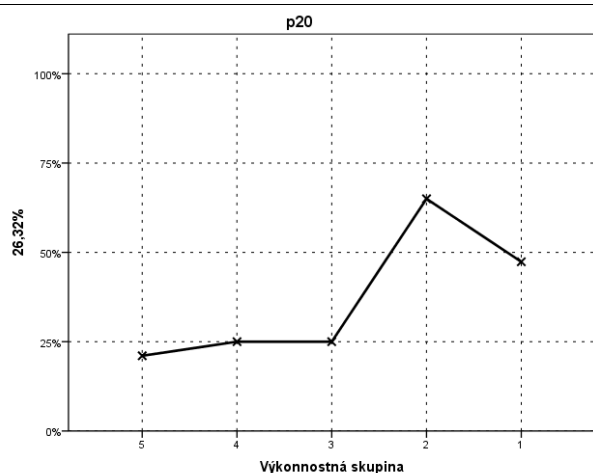
Obr. 16 Graf distribúcie úspešnosti (položka 14, RJB2)

V danej časti bolo potrebné vypočítať si audionahrávku básne a do vynechaného priestoru vo vete doplniť správne slovo. Ide o veľmi obťažnú položku s nízkou žiackou úspešnosťou (18,4 %). Citlivosť danej položky je vyhovujúca, no priemerná úspešnosť celkovo najúspešnejších žiakov nedosahuje ani úroveň 45 % (u piatej výkonnostnej skupiny je priemerná úspešnosť nulová). Celkovo daná úloha patrí k najproblematickejším položkám napriek tomu, že išlo o báseň, a preto boli formulácie v nahrávke a v teste totožné. Môžeme predpokladať, že študentom, ktorí nezachytili správnu odpoveď, bol výraz печаль (smútok)

a z neho derivované prídavné meno опечаленный neznáme, pretože nedokázali odhadnúť spôsob písania slova ani foneticky.

Znenie položky (č. 20): Нам школу нашу милую _____ не позабыть.

Správna odpoveď: **вовек**

Obr. 17 Graf distribúcie úspešnosti (položka 20, RJB2)

Položka 20 je rovnakého typu ako položka 14 a pochádza z tej istej úlohy. Jej citlivosť nie je dostatočná (iba 26,32 %) a výraznejšie odlíšila len druhú výkonnostnú skupinu od tretej, štvrtej a piatej. Priemerná úspešnosť žiakov pri jej riešení bola na úrovni 36,7 %, čiže položka sa nachádza v rozsahu obťažných položiek. Prvá výkonnostná skupina má nižšiu priemernú úspešnosť než skupina druhá, a zároveň nižšiu ako 50 %. Dôvodom môže byť i fakt, že výraz **вовек** (nikdy) nebol žiakom známy a spôsob jeho písania odhadovali i žiaci najvýkonnejšej skupiny žiakov skôr náhodne.

2. časť: Gramatika a lexika – obsahová analýza položiek

Znenie položky (č. 26): _____ предметами базового курса являются «Пространственное ориентирование» и «Основы персонального компьютера».

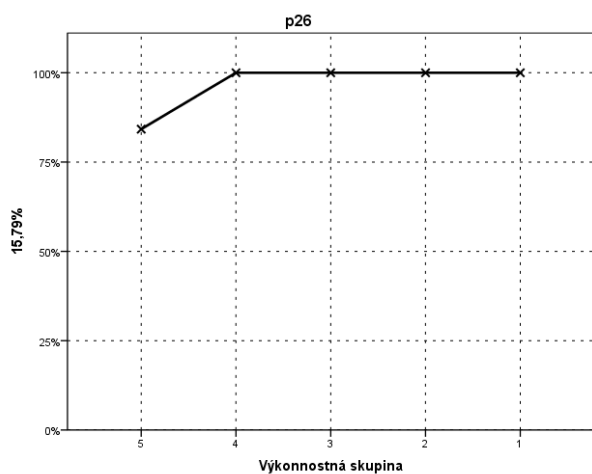
Správna odpoveď: (A) Важнейшего (B) Важнейшим (C) Важнейшие (D) **Важнейшими**

Tab. 20 Tabuľka analýzy distraktorov (položka 26, test RJB2)

	A26	B26	C26	D26	X26
P. Bis.	-,18	-,25	.	,39	-,23
p	,01	,01	,00	,97	,01
N	1,00	1,00	,00	95,00	1,00

V uvedenej položke mali žiaci vybrať jednu zo štyroch možností, ktoré predstavovali rôzne pády hodiaceho sa prídavného mena v superlatíve. Tabuľka 20 vykazuje vyhovujúce hodnoty *P. Bis.*, pričom si správnu odpoveď v danej položke vybralo 97 % žiakov. Distraktory

A a B si pri danej položke zvolili žiaci celkovo v teste menej úspešní, distraktor C si nezvolil nikto.

Obr. 18 Graf distribúcie úspešnosti (položka 32, RJB2)

Daný graf poukazuje na fakt, že položka odlišuje len najnižšiu výkonnostnú skupinu (avšak s priemernou úspešnosťou nad 80 %) od ostatných, ktoré dosiahli priemernú úspešnosť 100 %. Daná položka je v teste najľahšia s úrovňou obťažnosti 96,9 %. Citlivosť položky je nižšia ako je vyhovujúce, má len 15,79 %.

Znenie položky (č. 30):

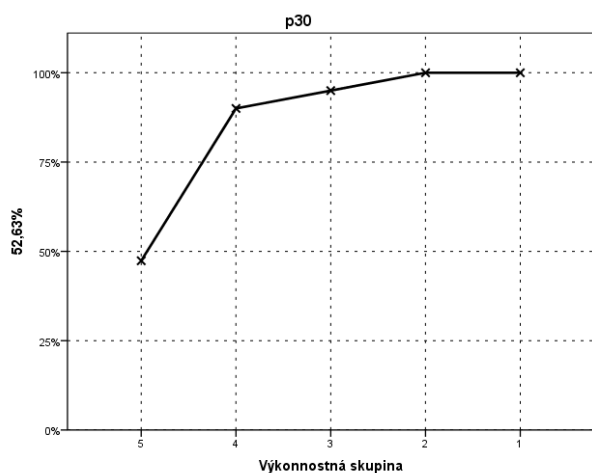
Занятия проходят как в учебных классах центра, так и вне _____ стен.

Správna odpoveď: (A) него (B) ему (C) его (D) ним

Tab. 21 Tabuľka analýzy distraktorov (položka 30, test RJB2)

	A30	B30	C30	D30	X30
P. Bis.	-,16	-,31	,46	-,22	-,24
p	,05	,03	,87	,04	,01
N	5,00	3,00	85,00	4,00	1,00

Priemerná úspešnosť položky 30 dosahuje 86,7 %, patrí teda medzi veľmi ľahké. Podľa tabuľky 21 možno vidieť, že položka vykazuje *P. Bis.* a všetky hodnoty pozitívne. Správnu odpoveď si zvolilo 85 žiakov a 12 žiakov volilo distraktory. Len 1 žiak úlohu neriešil.

Obr. 19 Graf distribúcie úspešnosti (položka 30, RJB2)

Na obrázku 19 je viditeľné, že celková priemerná úspešnosť žiakov piatej výkonnostnej skupiny sa pohybovala tesne pod úrovňou 50 %. Citlivosť položky je vyhovujúca na úrovni 52,63 %. Prvá a druhá výkonnostná skupina položku riešili v priemere na 100 %.

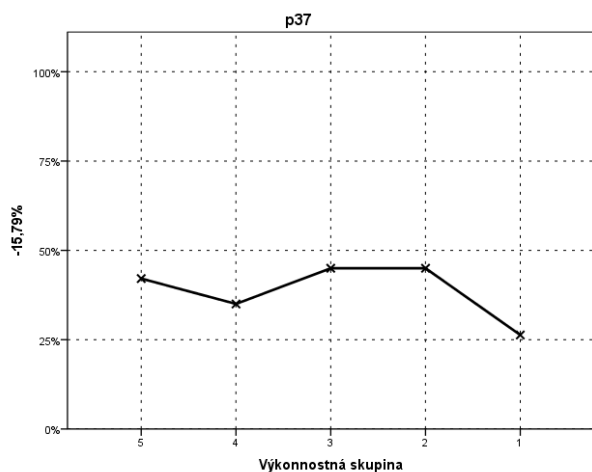
Znenie položky (č. 37): А в конце пути жалостливо сказала: « _____ так жить, лучше совсем не жить!».

Správna odpoveď: (A) Чего (B) Чем (C) Что (D) Чему

Tab. 22 Tabuľka analýzy distraktorov (položka 37, test RJB2)

	A37	B37	C37	D37	X37
P. Bis.	,19	-,04	-,15	,03	.
p	,09	,39	,12	,40	,00
N	9,00	38,00	12,00	39,00	,00

Hodnoty v tabuľke ukazujú, že distraktory A a D si volili žiaci celkovo v teste úspešnejší. Distraktor D (Чему) si vybral najväčší počet žiakov spomedzi všetkých možností. Druhý najväčší počet žiakov volil správnu odpoveď B. Túto však podľa zápornej hodnoty P. Bis. volili menej úspešní žiaci. Pád zámerna, ktorý sa v tejto väzbe využíva, bol žiakom neznámy a možno odhadnúť, že tu išlo vo väčšine prípadov skôr o náhodný výber odpovede.

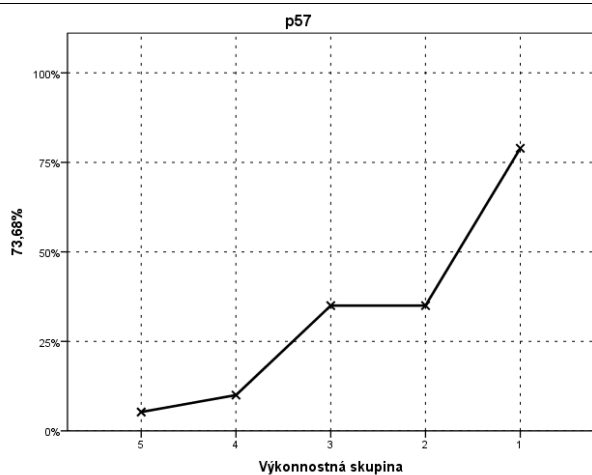

Obr. 20 Graf distribúcie úspešnosti (položka 37, RJB2)

Obťažnosť uvedenej položky dosahuje 38,8 % a záporná hodnota citlivosti (-15,8 %) svedčí o zlom rozlíšení jednotlivých výkonnostných skupín, o čom vypovedá aj skutočnosť, že najnižšiu priemernú úspešnosť pri danej položke dosiahli práve žiaci celkovo v teste najúspešnejší.

Znenie položky (č. 57): Кроме того, куранты являются самой крупной – 9-метровой – деревянной статуей в Словакии, воплощая собой образ сидящей Пресвятой Девы Марии, _____ Словакии.

Správna odpoveď: покровительницы - поклонницы

Obr. 21 Graf distribúcie úspešnosti (položka 57, RJB2)

Položka 57 bola obťažná (obťažnosť 32,7 %) s vysokou mierou citlivosti na úrovni 73,68 %. Žiaci prvej výkonnostnej skupiny sa najlepšie odlíšili od druhej a tretej skupiny, ktoré dosahovali rovnakú úroveň úspešnosti a najnižšiu priemernú mieru úspešnosti (pod 10 %) dosahovali žiaci posledných dvoch výkonnostných skupín. Položka má všetky hodnoty vyhovujúce.

3. časť: Čítanie s porozumením – obsahová analýza položiek

Znenie položky (č. 67): И, наконец, всегда перед тем, как открыть дверь комнаты, где проходит собеседование, надо взять себя в руки. Для быстрого успокоения непременно сделайте глубокий вдох. Нет, у вас всё обязательно получится! Ваша задача – сделать так, чтобы с первых минут общения кадровик почувствовал и понял: вы именно тот сотрудник, который нужен компании!

Správna odpoveď:

(A) Для кадровика-кинестетика важны ощущения (обоняние, осознание), чувства и движения.

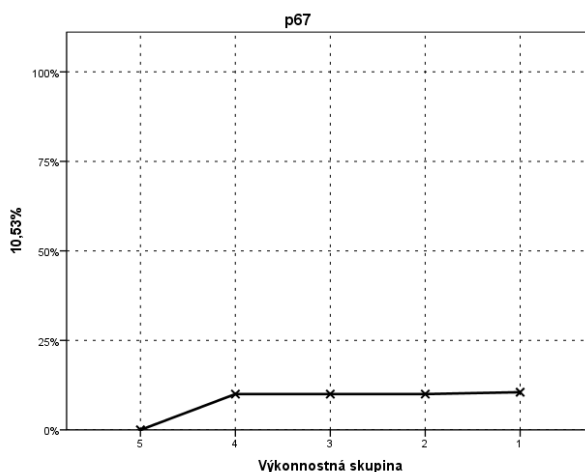
(B) Вы думаете, что вам этого не удастся?

- (C) Значит, есть и выход только надо правильно оценить собеседника.
- (D) Какой вопрос рекрутера не нравится кандидату больше всего?
- (E) Ещё утром вы не были уверены в ценеобразности похода именно в эту фирму.
- (F) Отличительная черта аудиала – слуховое восприятие информации.
- (G) Ведь рекруты тоже люди со своими особенностями и мироощущением.
- (H) Если работодатель не вызывает вашего доверия лучше отказаться от сотрудничества.
- (I) Для них важнее всего то, как выглядит претендент на вакансию.
- (J) Поэтому „продайте“ себя работодателю отбросив в сторону все сомнения.

Tab. 23 Tabuľka analýzy distraktorov (položka 67, test RJB2)

	Položka 67
A	17,3%
B	8,2%
C	14,3%
D	4,1%
E	7,1%
F	3,1%
G	3,1%
H	3,1%
I	6,1%
J	24,5%
X	9,2%
Y	,0%
Spolu	100,0%

V položke 67 bolo potrebné z desiatich možností priradiť nadpis k odseku. Celková úroveň priemernej úspešnosti je 8,2 %, čo charakterizuje položku ako veľmi obťažnú. Nadpis správne priradilo iba 8 žiakov. Najviac žiakov volilo distraktor J (Поэтому «продайте» себя работодателю, отбросив в сторону все сомнения.), ktorý sa však ako nadpis k danému odseku nehodí už vzhľadom na úvodné slovo Поэтому, ktoré významovo nenadväzuje na predchádzajúci odsek.

Obr. 22 Graf distribúcie úspešnosti (položka 67, RJB2)

Ako je možné vidieť na obrázku 22, pri danej položke je zaujímavá hodnota citlivosti na úrovni iba 10,5 %, čo predstavuje veľmi nízke, nevyhovujúce odlišenie jednotlivých výkonnostných skupín. Žiaci celkovo v teste najmenej úspešní vôbec nevolili správnu odpoveď a ostatní žiaci dosahovali pri danej položke rovnakú mieru úspešnosti, čo môže

svedčiť aj o tom, že vo väčšine prípadov išlo o náhodný výber odpovede. Hodnota *P. Bis.* je v prípade tejto položky takisto nevyhovujúca (0,141).

Vzhľadom na to, že ide o poslednú časť testu, na nízku úroveň úspešnosti mohla okrem uvedeného mať vplyv aj znížená sústredenosť. Ako sa vo výsledkoch a analýzach testov ukazuje už niekoľko rokov, žiaci majú vo všeobecnosti najväčší problém s touto časťou testu, preto môžeme odôvodnene predpokladať, že ide o chýbajúci návyk čítať a čítať pozorne v bežnom živote.

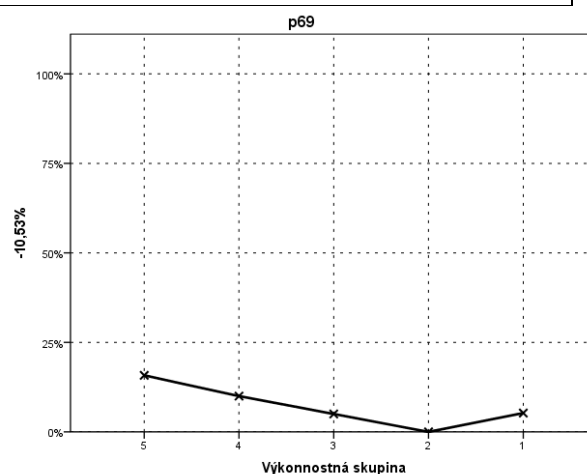
Znenie položky (č. 69): Нынешний герб Москвы создан по образцу госгерба, известного с древнейших времён.

Správna odpoveď: (A) верно (B) неверно – e

В ноябре 1993 года, нормативным актом «О восстановлении исторического герба города Москвы», был введён старо-новый московский символ, созданный по мотивам герба Москвы, утверждённого в 1781 году. Московский герб утвердила Московская городская дума в 1995 году.

	Položka 69
AA	3,1%
AB	6,1%
AC	3,1%
AD	5,1%
AE	36,7%
BA	11,2%
BB	4,1%
BC	5,1%
BD	10,2%
BE	7,1%
X	7,1%
Y	1,0%
Spolu	100,0%

Tab. 24 Tabuľka analýzy distraktorov (položka 69, test RJB2)

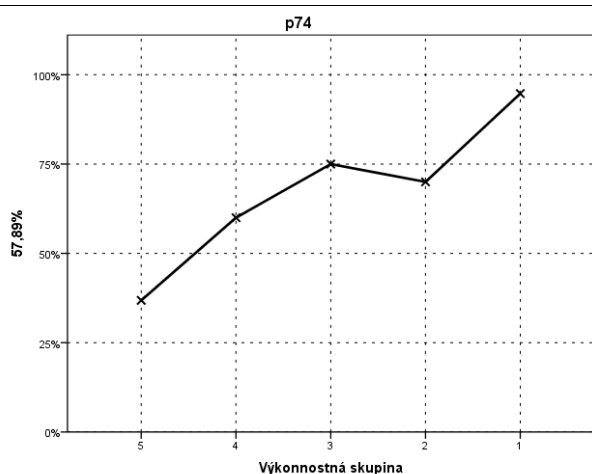
Obr. 23 Graf distribúcie úspešnosti (položka 69, RJB2)

Krivka v grafe na obrázku 23 vypovedá o zápornej hodnote rozlíšenia medzi jednotlivými výkonnostnými skupinami, pričom miera citlivosti dosahuje -10,53 %. Hoci správnu odpoveď vo vzťahu k položke 68 volil najväčší počet žiakov (36,7 %) v porovnaní s distraktormi, napríklad v rámci druhej výkonnostnej skupiny nevybral správnu odpoveď žiaden zo žiakov. Úspešnosť pri výbere správnej odpovede bola u prvej a tretej výkonnostnej skupiny približne rovnaká a najvyššiu mieru úspešnosti dosiahla najmenej výkonná skupina žiakov. Mohlo to byť spôsobené náhodným výberom bez ohľadu na to, nakoľko žiak porozumel textu, ale aj faktom, že odpoveď v odseku (e) bola vyjadrená implicitne. Položka 69 hovorí, že aktuálny

erb Moskvy bol vytvorený v tých najdávnejších časoch, pričom tento staronový moskovský symbol bol v skutočnosti podľa textu schválený až v roku 1781 a znovu schválený v roku 1995 Moskovskou mestskou dumou. Priemerná úspešnosť najvýkonnejšej skupiny nedosiahla ani 10 %. Celková obťažnosť danej položky predstavuje 7,1 %, čo znamená, že položka patrí medzi veľmi obťažné a spolu s položkou 41 je najobťažnejšou v teste.

Znenie položky (č. 74): Сегодня в мире уже открыто много кафе и ресторанов для проведения досуга владельцев совместно с их _____ .

Správna odpoveď: пушистыми любимцами

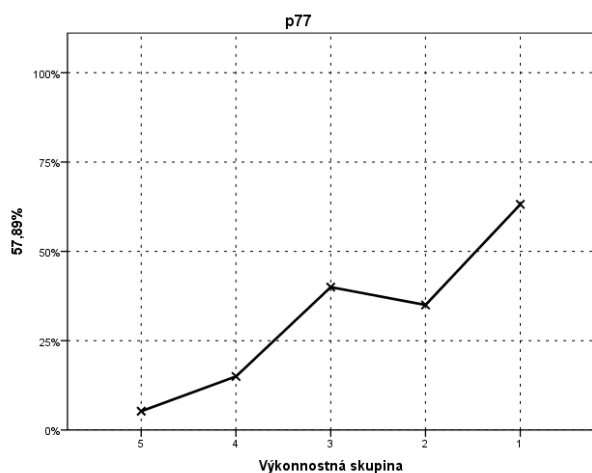
Obr. 24 Graf distribúcie úspešnosti (položka 74, RJB2)

Citlivosť danej položky je vyhovujúca (57,89 %) a jej priemerná obťažnosť predstavuje 67,3 %, čo znamená, že ju možno zaradiť medzi ľahké položky. V rámci danej časti testu ide o najľahšiu položku. Podiel žiakov, ktorí ju vynechali, je 6,12 %. Najvýkonnejšia skupina riešila položku s priemernou úspešnosťou okolo 95 %. Hodnota korelácie položky so zvyškom testu je vyhovujúca a položka veľmi dobre odlišuje jednotlivé výkonnostné skupiny.

Znenie položky (č. 77):

Это кафе – настоящий кошачий дом, в котором живут взятые _____ котят.

Správna odpoveď: из приюта

Obr. 25 Graf distribúcie úspešnosti (položka 77, RJB2)

Graf na obrázku 25 poukazuje na vyhovujúcu citlivosť rozlíšenia najúspešnejšej a poslednej výkonnostnej skupiny na úrovni 57,89 %. Najúspešnejší žiaci riešili položku s priemernou úspešnosťou približne 60 % a najmenej úspešní na úrovni nižšej ako 10 %. Obťažnosť položky zodpovedá hodnote 31,6 %, čo ju radí medzi obťažné napriek tomu, že informácia je v texte explicitne vyjadrená. Možno to interpretovať tak, že vznikol problém pri zmene formulácie položky oproti textu, pričom v položke bol použitý atribút odvodený od slovesa *взять*, ktorého činný tvar sa nachádza v texte. Problém mohol spôsobiť aj slovosled v rámci položky, ktorý je charakteristický pre ruský jazyk (*взятые из приюта котята*) s predikatívnym určením atribútu, ktoré stojí medzi prívlastkom a podmetom vedľajšej vety, čo mohlo žiakom sťažiť porozumenie.

Predovšetkým však išlo o poslednú časť testu, v ktorej zrejme bola podstatne znížená koncentrácia žiakov, a preto tu neriešenosť položky dosahuje až 30,61 % (ide o položku s druhou najvyššou neriešenosťou v teste).

5 Vyhodnotenie PFIČ MS z ruského jazyka úroveň B2

Výsledky z PFIČ MS z ruského jazyka B2 sme dostali od 189 žiakov, čo bolo o 8 žiakov menej ako v EČ MS. Všetci žiaci boli z gymnázií.

Žiakom bola zadaná jedna úloha so štruktúrovaným zadaním, ktorá tematicky vychádzala z *Cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov z ruského jazyka úroveň B2*.

Cieľom bolo preveriť schopnosť žiaka písať samostatne, žánrovo, štylisticky a gramaticky adekvátne, jasne, zrozumiteľne a na primeranej úrovni podľa cieľových požiadaviek daného cudzieho jazyka, pričom pozornosť sa sústreďuje na dodržanie bodov obsahu, používanie primeraných jazykových štruktúr, rozsah slovnej zásoby, kompozíciu a štylizáciu, formálne členenie písomného prejavu a pravopis. Časová dotácia na vypracovanie úlohy bola 60 minút. Za tento čas mali žiaci napísať článok v rozsahu 200 až 220 slov na tému:

Téma: «*Работа моей мечты*» (článok/esej)

Žiaci mali rozpracovať nižšie uvedené body. PFIČ z RJ úroveň B2 bola zadaná v nasledovnom znení:

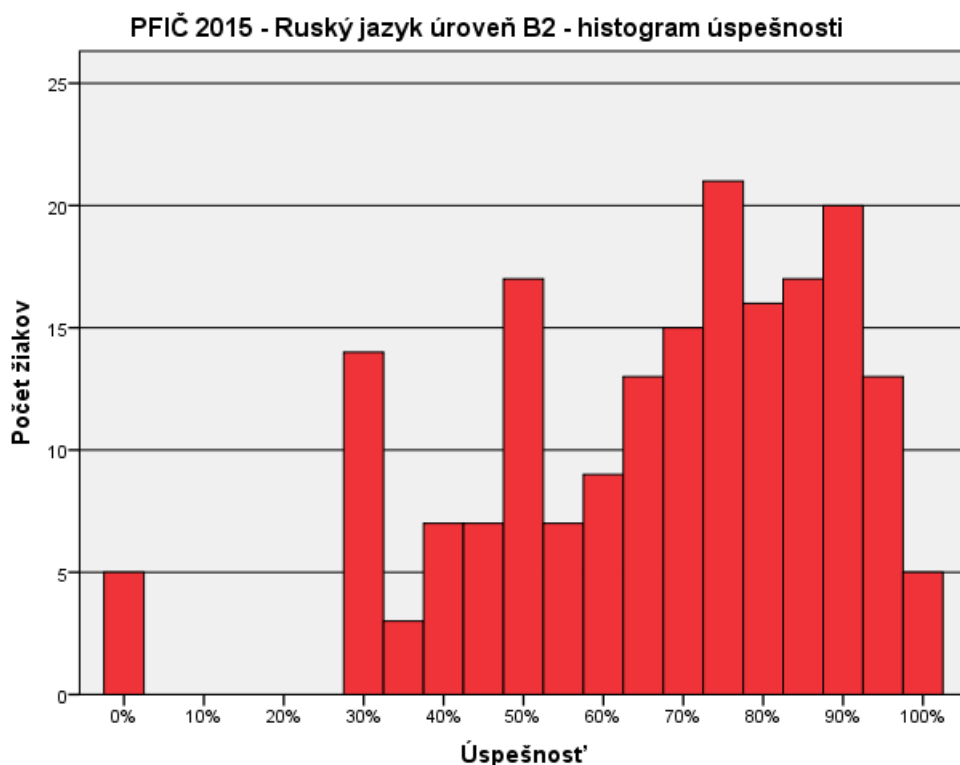
Журнал «Карьера» организует конкурс среди студентов с премией 1 000 €. Условием её получения является написание лучшей статьи/лучшего эссе (200 – 220 слов) на тему «Работа моей мечты». Ваша статья должна содержать объяснение Ваших представлений и мнений. Придерживайтесь следующих пунктов:

- Какую работу Вы бы хотели найти себе,
- В чём заключались бы её преимущества
- Как бы Вы представляли Ваш рабочий день,
- Как бы Вы представляли отношения на работе,
- Что были бы Вы готовы сделать, чтобы получить такую работу.

Práce žiakov hodnotili v školách interní učitelia, ktorí mali v aprobácii ruský jazyk podľa *Pokynov a kritérií na hodnotenie PFIČ MS z cudzích jazykov*, vydaných NÚCEM. Každú prácu mali posúdiť dvaja hodnotitelia, aby bola zabezpečená väčšia objektivita hodnotenia. Hodnotitelia posudzovali kvalitu práce podľa štyroch stanovených kritérií: obsah textu, členenie a stavba textu, gramatika, slovná zásoba. Za každú z týchto oblastí mohol žiak získať maximálne 5 bodov. Maximálny počet bodov bol 20.

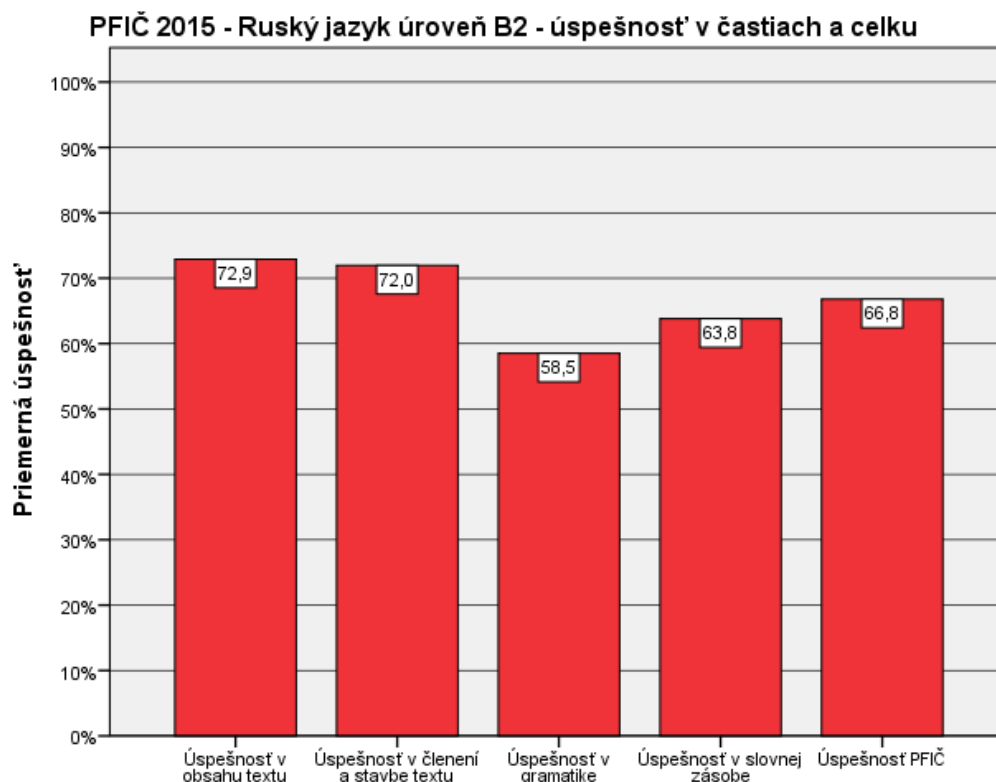
Priemerná úspešnosť žiakov v PFIČ MS dosiahla 66,8 %. Takéto percento priemernej úspešnosti v PFIČ MS prevyšuje výsledok žiakov v EČ MS (47,2 %), čo naznačuje, že na základe výsledku žiaka v EČ MS nie je možné dobre predikovať výsledok v PFIČ MS.

Dôvodom môže byť na jednej strane skutočnosť, že ide o odlišný typ úloh, ktoré sledujú iné stránky jazykovej kompetencie žiaka. Na druhej strane pri hodnotení PFIČ nie je možné zaručiť úplnú objektivnosť, keďže hodnotenie je plne v kompetencii danej školy a jednotliví hodnotitelia môžu pri hodnotení udeľovať rôzne počty bodov, a to i napriek centrálne vypracovaným pokynom a kritériám na hodnotenie PFIČ.

Obr. 13 Histogram úspešnosti v PFIČ MS

Priemerná úspešnosť PFIČ MS v ruskom jazyku úroveň B2 bola 66,8 %, najúspešnejší boli žiaci v obsahu textu (72,9 %), v členení a stavbe textu (72,0 %), najnižšiu úspešnosť dosiahli v gramatike (58,5 %).

Obr. 14 Úspešnosť v častiach a celku PFIČ MS

Záverom z výsledkov úspešnosti PFIČ MS možno skonštatovať, že pripravená téma PFIČ MS pre úroveň B2 bola zostavená v súlade s cieľovými požiadavkami z RJ, rovnako aj zadanie a štruktúra témy boli zvolené vhodne, o čom svedčí fakt, že testovaní žiaci dosahovali najvyššie percento úspešnosti za oblasti členenie a stavbu textu a obsah textu, ako aj za slovnú zásobu, ktoré bezprostredne s vyššie uvedeným súvisia.

V porovnaní s ostatnými oblasťami trochu nižšiu úspešnosť, ale aj logicky očakávanú, dosahovali žiaci v oblasti gramatika, ktorá sa ukázala aj v tomto školskom roku pri písomnom prejave pre žiakov najproblematickejšou oblasťou, a ako vidíme, potvrdzujú to aj dosiahnuté výsledky žiakov.

Na základe vyššie uvedených výsledkov v jednotlivých častiach PFIČ MS odporúčame pedagógom a študentom, aby sa viac zamerali na aktívne precvičovanie a upevňovanie gramatiky formou písania rôznych slohových prác, prípadne kratších písomných útvarov, keďže oblasť gramatiky je práve tou oblasťou, v ktorej žiaci stratili najvyšší počet bodov.

Pozitívne hodnotíme skutočnosť, že žiaci dosahujú pomerne dobré bodové hodnotenie v oblastiach členenie a stavba textu a obsah textu, čo svedčí o tom, že primerane zvládli porozumenie jednotlivým častiam štruktúrovaného zadania PFIČ MS, na základe čoho v práci rozpracovali požadované informácie.

Od MS 2013 nadobudla platnosť legislatívna zmena, podľa ktorej žiak, ktorý nebol úspešný ani v EČ, ani v PFIČ MS, môže vykonať ÚFIČ MS v riadnom termíne, ale v nasledujúcom školskom roku bude musieť opakovať jednu alebo obe písomné časti MS (podľa výsledku ÚFIČ). Vzhľadom na tieto skutočnosti považujeme za potrebné uviesť aj počet žiakov, ktorí boli neúspešní v oboch častiach (EČ a PFIČ) maturitnej skúšky.

Záver a odporúčania do praxe

Na výsledky riešenia testu externej časti maturity z ruského jazyka úroveň B2 sa môžeme pozerat' z hľadiska kvality výkonu žiakov, ako aj z hľadiska kvality meracieho nástroja – testu, pričom tieto dva aspekty sú navzájom prepojené.

Na testovaní z ruského jazyka v EČ MS na úrovni B2 sa zúčastnilo 197 žiakov. Priemerná úspešnosť, ktorú dosiahli, bola 47,2 %, pričom najvyššia priemerná úspešnosť bola v časti testu počúvanie s porozumením (57,6 %), následne v gramatike a lexike (50,2 %) a najnižšiu úspešnosť dosiahli žiaci v časti čítanie s porozumením (33,9 %).

Položková analýza nám potvrdila ekvivalentnosť variantov testu. Taktiež žiadna položka nediskriminovala ani chlapcov, ani dievčatá.

Niektoré položky sa ukázali ako príliš ľahké, iné ako príliš obťažné pre žiakov. Hodnota *P. Bis.* niektorých položiek taktiež nedosiahla stanovenú hranicu 0,3. Tieto položky nevedeli dostatočne rozlíšiť celkovo v teste menej úspešných žiakov od tých úspešnejších. Ako najproblematickejšie sa ukázali položky č. 37 a 69, ktoré mali zápornú hodnotu citlivosti, ako aj záporný Point Biserial. Avšak test ako celok môžeme považovať za reliabilný, keďže hodnota Cronbachovho alfa bola 0,896, čo hovorí o vysokej spoľahlivosti testu.

Test úrovne B2 riešilo 197 gymnazistov z 31 škôl. Podiel chlapcov a dievčat bol približne rovnaký.

Úspešnosť žiakov v krajoch bola porovnateľná s národným priemerom, treba však brať do úvahy veľké rozdiely medzi počtami žiakov v jednotlivých krajoch. Test bol z rodového hľadiska náročnosti položiek dobre vyvážený.

Ak porovnáme výkon podľa polročnej klasifikácie žiaka z ruského jazyka, medzi jednotlivými výkonnostnými skupinami podľa známok sa preukázali rozdiely v dosiahnutých výsledkoch na úrovni veľmi miernej až silnej vecnej signifikancie. Od národného priemeru sa odlišovali najmä výsledky jednotkárov. Úspešnosť štvorkárov a päťkárov bola horšia ako národný priemer na úrovni silnej vecnej významnosti.

Základné charakteristiky testu úrovne B2 nepoukazujú na závažné neštandardné vybočenia. Reliabilita testu bola vysoká (hodnota Cronbachovho alfa bola 0,896) a aj ďalšie parametre testu svedčia o jeho uspokojivej rozlišovacej sile.

Môžeme skonštatovať, že úroveň zvládania testovacích techník používaných v externej maturitnej skúške z ruského jazyka je prijateľná i vďaka pripravenosti učiteľov na tento druh hodnotenia výkonov žiakov stredných škôl.

Na základe hore uvedeného nás čaká v širšej odbornej pedagogickej komunite poskytnúť vhodné odporúčania do praxe, ktoré pomôžu k zlepšeniu informovanosti o vývoji MS z ruského jazyka a perspektívach jej smerovania.

Výučba ruského jazyka a spôsob preverovania vedomostí žiakov stredných škôl prostredníctvom maturitných testov by mali byť činnosti, ktoré idú ruka v ruke. V priebehu niekoľkých rokov sa podarilo zaviesť nový model maturitnej skúšky, ktorý otvára možnosti naďalej zjednocovať úroveň a spôsob preverovania a objektívneho hodnotenia vedomostí na výstupe zo strednej školy s inými krajinami EÚ. Je preto kľúčové, aby učitelia, ale aj žiaci, vnímali tieto zmeny pozitívne. Dôležitým krokom k pochopeniu koncepcie a zámeru externe zadávanej maturitnej skúšky zo strany verejnosti je neustála interakcia s výsledkami z MS a sledovanie nových trendov, ktoré sa do testovania zavádzajú.

Pokladáme preto za dôležité stanoviť viaceré odporúčania učiteľom ruského jazyka:

- Priebežne kontrolovať aktualizácie zverejnené na stránkach Národného ústavu certifikovaných meraní vzdelávania (www.nucem.sk), a mať tak prehľad nielen o možných zmenách v špecifikáciách testov, ale využívať aj možnosť analyzovania zverejnených správ o výsledkoch externej časti a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky z ruského jazyka.
- Sledovať stránku Štátneho pedagogického ústavu v súvislosti s metodickými a koncepcnými zmenami maturitnej skúšky, byť oboznámený s cieľovými požiadavkami, ktoré sú východiskom k tvorbe testov z cudzích jazykov.
- Mať preštudovaný Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (SERR) a pri hodnotení v rámci triedy používať deskriptory na hodnotenie jazykových zručností uvedené v tomto dokumente.
- Pri výučbe ruského jazyka a príprave budúcich maturantov sa snažiť o posilnenie problematických oblastí špecifikovaných v správach o výsledkoch externej časti a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky z ruského jazyka a intenzívne viesť žiakov k čítaniu s porozumením.
- Snažiť sa používať také metódy testovania, ktoré žiakov trénujú a pripravujú na spôsob komunikatívneho testovania, presadzovaný pri tvorbe maturitných testov z cudzích jazykov.

Literatúra

1. BURJAN, V. 1999. Tvorba a využívanie školských testov vo vzdelávacom procese. Exam: Bratislava, 1999.
2. BUTAŠ, J. et. al. 2011. Tvorba testov pre meranie úrovne A1, A2, B1 a B2 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky. ŠPÚ: Bratislava, 2011.
3. HENDL, J. 2004. Přehled statistických metod zpracování dát. Portál: Praha, 2004.
4. JUŠČÁKOVÁ, Z. – RINGLEROVÁ, V. 2007. Príručka (vysvetlenie pojmov používaných v záverečných správach zo štatistického spracovania testov EČ MS). ŠPÚ: Bratislava, 2007.
5. KOLEKTÍV. 2001. Standardy pro pedagogické a psychologické testování. Testcentrum: Praha, 2001.
6. KOLEKTÍV. 2015. Príručka (vysvetlenie pojmov, používaných v záverečných správach zo štatistického spracovania testov T9 a EČ MS). NÚCEM: Bratislava, 2013.
7. KOSTOLANSKÁ, J. 2015. Záverečná správa zo štatistického spracovania testu z ruského jazyka úroveň B2. NÚCEM: Bratislava, 2015.
8. LAPITKA, M. 1996. Tvorba a použitie didaktických testov. ŠPÚ: Bratislava, 1996.
9. RITOMSKÝ, A. – ZELMANOVÁ, O. – ZELMAN, J. 2002. Štatistické spracovanie a analýza dát rozsiahlych monitorovaní s využitím systému SPSS. ŠPÚ: Bratislava, 2002.
10. RITOMSKÝ, A. - ZELMANOVÁ, O. 2003. Štatistické spracovanie a analýza dát rozsiahlych monitorovaní položková a multivariačná analýza s využitím systému SPSS. ŠPÚ : Bratislava, 2003.
11. ROSA, V. 2007. Metodika tvorby didaktických testov. ŠPÚ: Bratislava, 2007.
12. SKLENÁROVÁ, I. – ZELMANOVÁ, O. 2005. Metodika spracovania dát z maturity 2005 v systéme SPSS. ŠPÚ: Bratislava, 2005.
13. Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky, učenie sa, vyučovanie, hodnotenie, ŠPÚ: Bratislava, 2006.
14. SPSS Base 10.0 User`s Guide. by SPSS Inc. : Chicago, 1999.
15. SPSS Base 7.0 Syntax Reference Guide. by SPSS Inc.: Chicago, 1996.
16. Špecifikácia testov z cudzích jazykov úroveň B1 pre externú časť a písomnú formu internej časti maturitnej skúšky v školskom roku 2014/2015. NÚCEM: Bratislava, 2015.
17. TUREK, I. 1998. Učiteľ a pedagogický výskum. Metodické centrum: Bratislava, 1998.
18. WIMMER, G. 1993. Štatistické metódy v pedagogickom výskume. Gaudeamus: Hradec Králové, 1993.